

TIEDONJYVÄ

Jyväskylän yliopiston lehti No 4/2012

tulevaisuus =
me

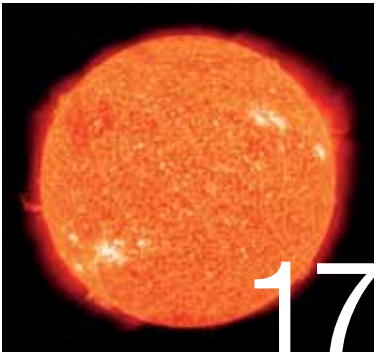
Kansalaisyhteiskunta

8

20

17

26

Kansalaisyhteiskunta

- 8 Kenen on valtakunta?
- 12 Nopea, nopeampi, netti
- 14 Yhteiskunnan koskenlaskijaksi?

Ja vielä lisäksi

4..... Lyhyet	26..... Täällä Davis
17..... Tiedeosuma	27..... Yksi meistä
18..... Vuoden alumni	28..... Liikunta ja terveys
21 ..... Tiedonnälkään	30..... Herra X ²
23 ..... Väitökset	32..... Summary

Kansi Jyri Marttunen ja Irina Hasala Kuva: Petteri Kivimäki

JYVÄSKYLÄN
YLIOPISTON LEHTI
NRO 4 • 2012

Tiedonjyvä ilmestyy
paperilehtenä viisi
kertaa vuodessa.

Seuraava numero
ilmestyy 26.11.2012

LEHTI VERKOSSA
www.jyu.fi/tiedonjyva

47. VUOSIKERTA
Painos 5100 kpl

VASTAAVA TOIMITTAJA
Anu Mustonen
puh. 050 564 9022
anu.mustonen@jyu.fi

TOIMITUSSIHTEERI
JA JUTTUVINKIT
Anne Vartiainen
puh. 040 805 4484
anne.vartiainen@jyu.fi

ILMOITUSMYyntI
JA TILAUKSET
Kalevi Luoma
puh. 050 564 9006
kalevi.luoma@jyu.fi

TOIMITUS
Jyväskylän yliopisto
Viestintäpalvelut
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

KUSTANTAJA
Jyväskylän yliopisto

PAINOPAikka
Forssa Print

SISÄINEN JAKELU
Vahtimestarit

TIEDONJYVÄN TILAUKSET
www.jyu.fi/tiedonjyva

TAPAHTUMAKALENTERI
julkaistaan vain verkossa.
Kaikki tapahtumat aikataulu-
ja paikkatietoinen löytyvät
www.jyu.fi/kalenteri

ISSN-L 0789-4805
ISSN 1798-6877 (verkkojulkaisu)

Syrjäytymistä vai osallistumista?

Syrjäytyminen on tämän syksyn keskeisiä puheenaiheita. Osin tämä johtuu presidentti Sauli Niinistön työryhmän nettisivuista. Joka tapauksessa asia on tärkeä ja on hyvä, että siitä keskustellaan.

Usein syrjäytymisestä puhutaan niin kuin se olisi jokin peikko. Erityisessä vaarassa ovat ne, joita koulu ei kiinnosta, mutta tämä peikko voi siepata kenet tahansa. Nettisivuilla puhutut ihan tavalliset asiat ymmärretään ikään kuin ne olisivat suojautumiskeinoja.

” Ihminen on olemukseltaan yhteisöllinen ja haluaa olla mukana.

TARKKAAN OTTAEN syrjäytymistä ei ole olemassa: tämä ongelma ei ole sen kaltainen. Metssä ei luuraa mitään peikkoa. Sen sijaan meillä on ihmisiä, joiden elämä ei ole onnellista.

Kyse on puutteesta: ihminen on olemukseltaan yhteisöllinen ja haluaa olla mukana. Jos ja kun tämä ei toteudu, puhutaan syrjäytymisestä. Se on osallisuudesta syrjäin jäämistä. Ihmiset tarvitsevat yhteisöihin mukaan pääsemistä, eivät luokittelua apua tarvitseviksi syrjäytyneiksi.

Pohjoismainen malli hyvinvointivaltiosta pohjautui kansallisvaltioaatteeseen. Sen mukaan yhden valtion kansa muodostaa yhden

kokonaisuuden. Ihmisen yhteisöllisyyden korkein toteutumistapa on kansalaisuus yhteiskunnaltaan toimivassa valtiossa. Tämän mallin mukaan osallisuudesta syrjäytyminen on Suomen kansalaisuuden epäonnistumista.

MAAILMA ON MUUTTUNUT. Globalisointuneessa todellisuudessa olemme risteämiä verkostoissa emmekä erillisiä yksilöitä. Kuulumme kaikki yhteisöihin. Nämä yhteisöt eivät tosiasiaa muodosta hierarkkista kokonaisuutta, jonka huipulla olisi Suomi - ja YK. Yhteisöllisyys toteutuu siis eri ihmisillä hyvin eri tavoin. Ei tarvitse olla täysin suomalainen ollakseen onnellinen Suomessa.

Syrjäytymiseen puututaan siis tukemalla osallisuutta, mukana olemista. Kyse ei ole vain koulusta, äänestamisestä ja palkkatyöstä. Erityisesti citynuorisossa on monia, jotka elävät vuosia kaikkien näiden asioiden ulkopuolella syrjäytymättä.

YHTEISKUNTATIETEELLISESSÄ kansalaisuuden tutkimuksessa on alettu puhua erilaisista kansalaisuuden muodoista. Erotellaan esimerkiksi ekologinen ja kulttuurinen kansalaisuus. Toisinaan puhutaan kuluttajakansalaisuudestakin.

Meillä on monta tapaa verkostoitua inhimillisesti tyydyttävällä ja rehdillä tavalla. Ei ole vain yhtä tapaa olla kunnan kansalainen. Mutta jollei saa olla mukana itselle tärkeissä yhteisöissä, elämä ei suju. ■

Tutkimuskeskus monitieteiselle aivotutkimukselle

Yliopiston hallitus on päättänyt perustaa yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan monitieteisen aivotutkimuskeskuksen. Mattilanniemeen sijoittuvan keskuksen tutkimusjohtajaksi on nimetty PsT **Tiina Parviainen**. Aivotutkimusta tehdään esimerkiksi psykologian, musiikkitieteen, terveystieteen ja liikuntabiologian aloilla. Keskeisiin tutkimuslinjoihin kuuluvat oppiminen, musiikin, liikunnan ja fyysisen harjoittelun sekä erilaisten terapioiden vaikutukset. Tutkimuksessa käytetään hyödyksi myös informaatioteknologian ja matemaattisen mallintamisen erikoisosaamista.

Aivotutkimuskeskuksen myötä Jyväskylän yliopistoon saadaan kansainvälisesti ensiluokkainen teknologian aivo-

PETTERI KIVIMÄKI

tutkimuslaboratorio. Yhteistyötä tutkimuskeskuksen kanssa tekevät muun muassa Keski-Suomen keskussairaala, Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU, Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES ja Niilo Mäki instituutti. Yhteistyöverkostoon kuuluu myös kotimaisia ja ulkomaalaisia yliopistoja. JH ■

Olemme parhaiden listoilla

Jyväskylän yliopisto on sijoittunut arvostetun Times Higher Education -lehden maailmanlaajuisessa vuoden 2011 yliopistoverailussa sijoille 351–400. Arvioinnin painoarvo on 60-prosenttisesti tutkimuksessa, sen volyymissä, yliopiston globaalissa maineessa ja tieteellisten julkaisujen vaikuttavuudessa. THE-listaa onkin nimitetty tutkimuspainotusten eliittiyliopistojen listaksi.

Lisäksi Jyväskylän yliopisto on säilyttänyt asemansa vuotuisessa brittiläisessä yliopistoverailussa (QS World University Rankings). Sijoitus on 309, kun vuoden 2011 sijoitus oli 310. Kaikkiaan yliopiston tutkimus arvioitiin viimevuotiseen tapaan korkeimpaan (very high) luokkaan. Listalle on valittu ainoastaan 700 yliopistoa maailman huipulta. ■

Nanoteknologiaa yritysten hyödyksi

Yritykset voivat hyödyntää nanoteknologian tutkimustietoa fysiikan laitoksen EU-hankkeessa. Keski-Suomen liiton myöntämä 750 000 euron rahoitus käytetään nanoteknologian laitehankintoihin sekä tohtoritasoisten tutkijoiden palkkaukseen. Yritykset voivat kokeilla erittäin ohuiden kal-

vopinoitteiden valmistamista tai teettää tuotekehityksen edellyttämiä vaativia mittauksia Nanoscience Centeriin hankittavassa olosuhte- ja mittauskammiossa. Kehitteillä on myös uuden sukupolven ultraäänilaitte osteoporoosin diagnosointiin. ■

IT-alan opiskelupaikat haluttuja

Jyväskylän yliopiston syksyn opiskelijavalinnoissa oli ennätysasuuri hakijamäärä.

Kaksi tiedekuntaa, informaatioteknologian ja matemaattis-luonnontieteellinen, ottavat uusia opiskelijoita tänäkin syksynä. Hakijoita oli 620, mikä on 9,5 % enemmän kuin vuosittain.

– On positiivista, että IT-ala on lisännyt vetovoimaansa nuorten keskuudessa, iloitsee opintoasiainpäällikkö **Eija Ihanainen**.

Syksyn opiskelijavalinnalla tehdään opiskelemaan hakeutuminen entistä joustavammaksi. Näin myös syksyn uudet ylioppilaat tai varusmiespalvelusta suorittavat voivat aloittaa yliopisto-opintonsa jo tammikuussa. Monet yliopistot eivät ota lainkaan uusia opiskelijoita syksyisin. ■

Aikuisten perustaidot mikrokoopin alle

Miten ikä vaikuttaa lukutaitoon? Ensi vuonna käynnistyvä laaja tutkimus selvittää suomalaisen, ruotsalaisen, norjalaisen ja tanskalaisen aikuisväestön kognitiivisia perustaitoja: lukutaitoa, numeerisia taitoja sekä ongelmanratkaisutaitoja tietoteknisessä ympäristössä.

Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että vanhempien ihmisten kognitiiviset perustaidot ovat tyypillisesti nuorten taitoja heikommat. Nyt tutkitaan millainen vaikutus muun muassa koulutuksella, sukupuolella, mahdollisella maahanmuuttotaustalla ja työelämän kokemuksilla on. Tulosten avulla pyritään löytämään keinoja,

joilla taitojen mahdollista heikkene- mistä voidaan ehkäistä.

Tutkimus tulee tarjoamaan arvo- kasta tietoa koulutuksen suunnittelun kannalta, mutta myös jatkotutkimus- mahdollisuudet ovat valtavat, visioi hankkeen koordinaattori Koulutuksen tutkimuslaitoksen professori **Antero Malin**.

Kolmivuotisen tutkimuksen rahoitus on NordForsk-organisaatiolta. Hank- keessa hyödynnetään aikuisten PI- Saksikin kutsutun PIAAC-hankkeen yhteydessä vuosina 2011–2012 ke- rättyä tutkimusaineistoa. Ensimmäisiä tuloksia voidaan odottaa vuonna 2014. ■

T-rakennuksen työmaa muuttaa liikennettä

Yliopistopalveluiden käyttöön tulevan hallintorakennuksen (T) peruskorjaus aloitettiin elokuussa. Rakennuksen sisäilmaa, energiatehokkuutta sekä ti- lojen muunneltavuutta parannetaan. Rakennus otetaan käyttöön vuoden 2013 loppuun mennessä.

Työmaa vaikuttaa Seminaarinmäen liikennejärjestelyihin ja turvallisuuden varmistamiseksi kulkureitteihin on tullut muutoksia. Moottoriajoneuvo- jen reitti Seminaarinkadulta yliopis- ton päärakennukselle on suljettu toistaiseksi. Oppion ja päärakennuk- sen pysäköintipaikat ovat pois käy- töstä. Reitti on auki ainoastaan kevy- elle liikenteelle. Alueella liikkujien toivotaan noudattavan erityistä varo- vaisuutta. ■

JONNA MARKKULA

Miljoona matemaattisiin ongelmiin

Euroopan tutkimusneuvosto on myöntänyt yli miljoonan euron suu- ruisen apurahan Jyväskylän yliopis- ton akatemiaturkija, professori **Mikko Salolle**. Monipuolinen matemaatikko työskentelee Inver- sio-ongelmien tutkimuksen huippu- yksikössä matematiikan ja tilasto- tieteen laitoksessa. Salo keskittyy tutkimuksessaan etenkin lääketie- teellisen kuvantamisen ja seismo- logian inversio-ongelmien teoriaan. Hankkeessaan "Inverse Problems in Partial Differential Equations and Geometry" Salo tutkii matemaatti- sia perusteita menetelmille, joissa pyritään muodostamaan kuvia kap- paleiden sisältä sähköisten mitta- ustien avulla tai selvittämään maapallon rakennetta maanjäristysmit- tauksiin perustuen.

Apuraha on hieno tunnustus Jy- väskylän yliopistossa tänä vuonna aloittaneelle tutkimusryhmälle ja mahdollistaa pitkäjänteisen tutki- mustyön alan vaikeimpien mate- maattisten ongelmien ratkaisemi- seksi, Salo kommentoi.

European Research Council (ERC) myönsi syyskuussa kaikki- aan 800 miljoonaa euroa nuorille uransa alussa oleville lupaaville tutkijoille. Suomesta rahaa sai li- säksi neljä Helsingin yliopiston ja kolme Aalto-yliopiston tutkijaa. ■

nyt 22,4

- vuotta on päävalinnan kautta
- hyväksytyjen opiskelijoiden
- keski-ikä. Opiskelupaikan
- vastaanotti yhteensä 1 525
- opiskelijaa. Maisteriopinnoissa
- aloitti 433 henkilöä.

Yliopistolle omat siivoajat

Tilapalvelut korvaa siivouspalveluja tuottavat yritykset kokonaan omilla siivojilla kampusalueilla. 18 uutta siivoajaa aloitti työnsä kesäkuussa Mattilanniemen, Ylistörinteen ja Agoran toimitiloissa. Alkuvuodesta Seminaarinmäki saa omat siivojansa.

Siivouspalveluvastaava **Anne Myllyntauksen** mukaan siivousyritysten työnjälki ei aina täyttänyt laatuvaatimuksia. Nyt siivoajien määrä on kaksinkertainen ja he siivoavat tiloja useammin kuin ostopalvelujen tuottajat. NJ ■

Fysiikan opetuksen kehittäjä palkittiin

Akatemiatutkija **Pekka Koskinen** fysiikan laitoksesta on palkittu vuoden 2012 opetuksen kehittäjänä. Yliopistopäivillä jaettu palkinto on laatuaan ensimmäinen ja sen arvo on 1500 euroa. Palkitseminen liittyy yliopiston opetuksen laadun kehittämiseen ja Academic Life -ohjelmaan.

Filosofian tohtori Pekka Koskinen on toiminut aktiivisesti opetuksen vuorovaikutteisen toimintakulttuurin rakentamisessa. Koskinen käyttää luennoilla Peer instruction (PI) -menetelmää, jossa opiskelijoilta kysytään kysymyksiä, joihin he vastaavat sähköisesti ja joista he keskustelevat toistensa ja opettajan kanssa. Menetelmä haastaa opiskelijat omaan ajatteluun ja vuorovaikutukseen sekä muiden opiskelijoiden että opettajien kanssa. Saavutetut oppimistulokset ovat olleet hyviä. Menetelmää on käytetty Suomessa jo muuallakkin, etenkin lääketieteiden aloilla. ■

VIVI KIVI

Peerage of Science palkittiin

KEITH INGLEBY

Janne Kotiaho (vas.), tuomaripaneelin puheenjohtaja Hazel Woodward ja Janne-Tuomas Seppänen.

Jyväskylän yliopiston tutkijoiden **Janne-Tuomas Seppäsen, Mikko Mönkkösen** ja **Janne Kotiahon** perustama kansainvälinen tieteellisen vertaisarvioinnin verkkopalvelu Peerage of Science on voittanut kansainvälisen julkaisualan palkinnon innovatiivisesta tieteelliseen julkaisemiseen liittyvästä keksinnöstä. Vuosittainen palkinto jaettiin Belfryssä, Iso-Britanniassa syyskuussa.

Peerage of Science pyrkii ratkaisemaan perinteisen vertaisarvioinnin ongelmakohtia, joita ovat hitaus, tehottomuus, epätarkkuus ja palkitseamattomuus. Tiedeyhteisölle Peerage of Science on maksuton, mutta se myy arvioinnin tuloksena syntyvää tietoa julkaisijoille. Palveluun on rekisteröitynyt jo lähes tuhat tieteenekijää 44 eri maasta ja yli kolmestasadasta tutkimusyhteisöstä. Toimintaa tukevat Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopistot sekä Keski-Suomen ELY-keskus. JH ■

Seikkailu suolla sarjakuvien luontomuseossa

Seikkailu suolla -näyttely tutustuttaa soiden erityispiirteisiin sarjakuvan, tietokonesovellusten ja äänimaiseman keinoin. Sarjakuvissa soille johdatte-

METSÄHALLITUS

levat nuori (vasta 200-vuotias!) ja hieman omapäinen haltia Sammal sekä hänen viisas muuttohaukkaystävänsä Savu. Sarjakuvien pohjalta on koottu myös tehtävävihko koulujen suoretkeille.

Näyttely on toteutettu osana Metsähallituksen luontopalveluiden Suoverkosto-LIFE -hanketta, jossa ennallistetaan lähes 4 300 hehtaaria soita. Valtakunnallinen näyttelykiertue lähtee liikkeelle Jyväskylästä.

Näyttely on esillä Keski-Suomen luontomuseossa 3.2.2013 saakka. Museo on avoinna ti-pe klo 11-18 ja la-su klo 12-17. Pääsyliput 4/2 euroa. Alle 18-vuotiaille vapaa sisäänpääsy. Perjantaisin kaikille vapaa sisäänpääsy. ■

www.jyu.fi/erillis/museo/luonto

JYX nousi listoille

Jyväskylän yliopiston avoin julkaisuarkisto JYX on noussut ensimmäistä kertaa maailman 100 arvostetuisman julkaisuarkiston joukkoon. Webometricsin tuoreessa listauksessa JYX sijoittuu sijalle 87. Suomalaisista julkaisuarkistoista JYXin edellä on vain Helsingin yliopiston Helda. Marraskuussa 1997 julkistettuun JYX:iin on tallennettu jo noin 30 000 dokumenttia, kuten opinnäytteitä, tutkimusartikkeleita, e-kirjoja, verkkolehdiä, historiallisia karttoja sekä musiikkia.

Viime vuonna JYX:stä ladattiin yli 1,5 miljoonaa tiedostoa. Ladatuin yksittäinen tiedosto oli **Tiina Siiskosen** erityispedagogiikan väitöskirja "Kielelliset erityisvaikeudet ja lukemaan oppiminen", jota ladattiin lähes 6 000 kertaa.

<https://jyx.jyu.fi>

Yliopistopäivillä puhuttiin taloudesta

VIIVI KIVI

Tämän syksyn yliopistopäiviä vietettiin 4.–5.10. Agorassa. Päiviä isännöivät kauppakorkeakoulu, Avance-johtamiskoulutus, ainejärjestö Pörssi ry sekä alumnijhdistys JYKYS ry. Päivillä puhuttivat talous ja yhteiskuntavastuu. Perjantaisen Pörssin puheenjohtajien paneelin pääaiheina olivat kauppakorkeakoulun kehitys ja ainejärjestötyö.

– Pitkä matka on kuljettu siitä, kun henkilökuntaan kuului kolme ihmistä, ja uusia opiskelijoita otettiin vuosittain kourallinen. Nykyään henkilökuntaa on reilu sata ja uusia opiskelijoita laskennasta riippuen 160–200 joka vuosi. Kauppakorkeakoulu tuntuu kasvavan vuosi vuodelta. Uutta on tutkimuksen ympärillä oleva kuhina, dekaani **Jukka Pellinen** summaa kehitystä.

Kauppakorkeakoulun järjestämällä yliopistopäivillä Vuoden alumniksi nimettiin KTM, Lidlin toimitusjohtaja **Lauri Sipponen**. JH ■

Pörssin puheenjohtajien paneeliin osallistuivat nykyinen puheenjohtaja Juho Tikkanen, Marita Hänninen (1980), kunniajäsen Jaakko Pehkonen, Tapani Nummi (1968) ja Lauri Sipponen (1995).

”Julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.”

Suomen tasavallan perustuslaki 731/1999, § 14

■ teksti Anne Vartiainen, kuvat Petteri Kivimäki

Kenen on valtakunta?

Lukiolaiset osoittivat mieltään
Jyväskylän jättilukioita vastaan.

” Ihmissyys toteutuu lopulta vain yhdessä toisten kanssa.

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on syntynyt valtion ja yhdistysten läheisistä suhteista. Järjestöt ovat ideoineet ja panneet alulle asioita, joita hyvinvointivaltio on ottanut hoitaakseen.

– Suomalaisen yhteiskunnan erityispiirre on, että kansalaiset ovat olleet yhteydessä valtioon pääasiassa yhdistysten ja järjestöjen kautta. Sillä tavalla on syntynyt esimerkiksi paljon sosiaali- ja terveystalouden hyvinvointipalveluja, kertoo kansalaistoiminnan ja kansalaisyhteiskunnan professori **Martti Siisiäinen**.

Korkea luottamus hyvinvointivaltioon on mahdollistanut ihmisten luottamuksen myös toisiinsa ja poliittisiin instituutioihin. Nyt virta on kääntymässä toisinpäin. Hyvinvointivaltion hoitamia asioita ollaan siirtämässä kansalaisyhteiskunnan hoidettavaksi. Osa järjestömaailmasta on jo sopeutunut siihen, että mallia haetaan taloudellisesti toimivista organisaatioista ja järjestöt pakotetaan toimimaan yrityksen lailla.

– Tuolle taloudellis-poliittiselle kentälle meille on nyt syntyvässä kova organisatorinen ydinjoukko yhdistyksiä, joilla on totutusta toisenlainen linja, kuvailee Siisiäinen.

Aila-Leena Matthies

Martti Siisiäinen

Kansalaisosallistuminen onkin hyvin tärkeää juuri nyt. On kysymys koko demokraattisen järjestelmän hengissä pitämisestä.

– On ehkä viimeinen hetki pelastaa olemassa olevat yhteisöllisyyden ja yhteisvastuullisuuden pohjat ja luoda tilaa uudennaiselle yhdessä tekemiselle. Asiakkaiden osallistumisella palvelujen kehittämiseen voidaan säästää kustannuksissa ja laadullisestikin se voi olla jopa ainoa keino. Jos pelkästään markkinat määräävät, voivat menä sekä palvelut että rahat, toteaa kansalaisosallistumista tutkinut professori **Aila-Leena Matthies**.

Kasvuympäristö antaa suunnan

Kasvavan yhteiskunnallisen huomion kohde ovat myös nuoret. Suomalaisnuorten yhteiskunnalliset tiedot ovat maailman huippua, mutta he eivät kuitenkaan ole kiinnostuneita yhteiskunnallisista asioista eivätkä aktiivisia osallistumaan. Mikä saa nuoret passivoitumaan?

– Nuoret luottavat pitkälti, että hyvinvointivaltio pitää heistä huolen. Muodolliset mahdollisuudet esimerkiksi opiskeluun ovat suhteellisen tasavertaiset vanhempien asemasta tai yhteiskuntaluokasta riippumatta. Koulujärjestelmän myötä nuoret saavat mahdollisuuden pidentettyyn lapsuuteen, tarvitsematta vielä turvautua järjestömuotoiseen kollektiiviseen toimintaan, Siisiäinen toteaa.

Suomalaiset koululaiset kokevatkin voivansa vaikuttaa ongelmien ratkaisemiseen internet- ja ystävyysverkostojen, oppilaskuntatoiminnan, omien elämäntapojen sekä verkkokirjoittelun avulla enemmän kuin järjestöihin tai yhdistyksiin kuulumalla. Millainen sukupolvi meille on kasvamassa?

– Koululaisten vähäisellä innolla yhdistysaktiivisuuteen ja koulussa osallistumiseen saattaa tulla vaikutusta myöhempään yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Onneksi suurin osa on kuitenkin kiinnostunut jollain tavalla vaikuttamaan ja nuorilla on mm. omaehtoisia kulttuuriharrastuksia. Tärkeimmät vaikuttajat myöhemmälle osallistumiselle ovat kuitenkin koti ja koulu. Niissä rakennetaan tapa hahmottaa maailmaa ja omia mahdollisuuksia. Sellaisissa kodeissa, joissa vanhemmat ovat keskustelevia ja asioista yleisesti kiinnostuneita, usein myös lapsista kasvaa sosiaalisesti aktiivisia. Voimmekin pohtia, kannustaako esimerkiksi koulu riittävästi osallistuvaan kansalaisuuteen, Siisiäinen esittää.

Ensimmäisen suomenkielisen oppikoulun, Jyväskylän Lyseon lukiolaiset Irina Hasala ja Jyri Marttunen toimivat aktiivisesti koulunsa säilyttämisen puolesta.

Asiaa alhaalta päin

Tutkimuksissa on todettu, että vähiten yhteiskunnallisiin toimintoihin osallistuvat usein ne, joilla on alhainen tulo- ja koulutustaso ja jotka eniten tarvitsevat hyvinvointiyhteiskunnan palveluja. Kun elämä ei etenekään ongelmitta, syntyy syviä pettymyksiä ja luottamus yhteiskuntaan murtuu. Siirtymävaiheet elämässä voivat olla todella hankalia, ja monelle nuorelle ensimmäinen kosketus virastoihin.

– Strategiapapereissa kaikki haluavat luoda osallistuvan yhteiskunnan. Kuitenkin koetaan, että palvelujärjestelmä itsessään on sellainen, että se syrjäyttää ja passivoi nuoria. Ei ole helppoa löytää luukulta ihmistä, jolla on aikaa kuunnella. Monelle jää järjestelmästä avuttomuuden tunne. Oikeudesta osallistua tulee varsinkin työn ja koulutuksen ulkopuolella oleville velvollisuus, kertoo Matthies.

Demokratiassa heikompien äänen kuulumisesta on pidettävä huolta, mutta kuinka hyvin perustuslaki toteutuu tämän päivän suomalaisessa yhteiskunnassa?

– Ei se toteudu. Koetaan, että puhua kyllä saa ja siihen annetaan foorumeita, mutta se ei kuitenkaan vaikuta.

Kuulemiset ja tyytyväisyyskyselyt eivät kiinnosta, tarvitaan siirtymistä näennäisosallistumisesta todelliseen vallan jakamiseen. Kansalaisten tulisi itse voida määritellä tapa osallistua, toteaa Matthies.

Osallistuminen parantaa elämänlaatua

Sosiaalinen pääoma, osallistuminen ja yhteisöllisyys tuovat kaikilla mittareilla parempaa elämänlaatua, hyvinvointia ja terveyttä.

– Kynnys kansalaisosallistumiseen pitäisi tuoda tarpeeksi matalalle. Ihmisyys toteutuu lopulta vain yhdessä toisten kanssa, päättää Matthies. ■

Tiedonnäkkään

Pekka Kupari & Martti Siisiäinen 2012 (toim.) Kodista ja kiinnostuksesta se lähtee. Suomalaisnuorten kansalaispätevyys ja yhteiskunnalliset asenteet. Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos.

Ei demokratia-automaatti

Hallinnolle ja puolueiden kaltaisille instituutioille netti tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia kansalaisten osallistamiseen, kuten Jyväskylässä Kankaan ja Sataman alueiden suunnittelu. Uutta on, että lakialoitteisiin vaadittavan 50 000 nimen kerääminen onnistuu valtavan paljon helpommin kuin aikaisemmin. Ensimmäinen Avoinministeriö.fi-palvelun kautta kansalaisten netissä organisoima lakialoite on menossa käsiteltäväksi. Se käsittelee turkistarhauksen kieltämistä.

– Internet antaa kansalaisille ehdottomasti paremmat keinot vaikuttaa. Keskeistä on huomata, että internet itsessään ei ole demokratia-automaatti, vaan työkalupakki, joka tarjoaa tehokkaat välineet ihmisten keskinäiseen organisoitumiseen, arvioi Hintikka.

Ketkä verkon kautta itse asiassa vaikuttavat ja millaisiin asioihin yhteiskunnassa?

– Viime aikoina sosiaalisessa mediassa on vaadittu hal-

linnollisten prosessien avaamista ja avointa keskustelua. On vaikea sanoa tutkimatta, mutta vaikkapa presidentinvaalien myötä ei ole välttämättä enää kyse enemmistöistä ja vähemmistöistä vaan kiinnostuneista. Kiinnostuneet ovat usein taitavia sosiaalisen median käyttäjiä verkostoihin. He pystyvät nostamaan esiin yhteiskunnallisia aiheita ohi poliittisen järjestelmän, joukkoviestinnän ja hallinnon. Aiemmin kanavina olivat lähinnä mielipidesivut tai mielenosoitukset.

Onko verkkoilmiöissä mahdollisuus uuteen parempaan demokratiaan?

– Mahdollisuuksia olisi runsaasti, mutta iso osa ajasta suomalaisilla menee viikon kohujen kommentoinnissa anonyymisti, vihapuheissa ja valeidentiteeteissä. Tämä ei tarkoita, että demokratiaa pitäisi harrastaa kellon ympäri, mahdollisuuksia vain olisi paljon enemmän kuin niitä nykyään käytetään. Pelkkä tykkää -napin painaminen ei ole vielä mitään, Hintikka muistuttaa. ■

Ei vielä kadotettu sukupolvi

Edistääkö netissä toimiminen tulevaisuuden aikuisten kansalaisaktiivisuutta? **Terhi Tuukkanen** tutkii väitöstyössään 10–15-vuotiaiden lasten ja nuorten osallistumista verkossa.

– Verkko on lapsille virtuaalinen yhteiskunta, jossa käsitellään samoja ilmiöitä kuin tosielämässä. Ongelma on, että verkossakin pitäisi olla niitä aikuisia, jotka seuraavat lasten toimintaa ja juttelevat heidän kanssaan. Lapset kokevat, että verkossa voi tehdä asioita, joita tosielämässä ei voi tehdä. Verkossa pääsee pakoon vanhempien rajoitteita.

– Toisaalta lapset toimivat virtuaalimaailmassa pitkälti myös tosielämän oikeiden kavereiden kanssa.

– Lasten mielestä on hienoa, että verkossa voi saada vinkkejä vaikka omiin harrastuksiin. Verkko voi antaa myös ujoimmille oivan tavan kommunikoida ja saada kavereita, arvioi Tuukkanen.

Lapset kokevat myös, että verkon kautta voi saada oman mielipiteen esille. Yhtenä esimerkkinä tästä on Suomen Lasten Parlamentti.

– Parlamentin kampanjasivustolla lapset saivat tuoda esille asioita, joihin halusivat vaikuttaa ja ratkaisuehdotuksia niihin. Esille nousivat kouluun ja opetukseen liittyvät asiat, lasten hyvinvointi, ihmissuhteet sekä maailman luonto ja eläimet. Ratkaisuehdotuksia tuli mm. energian säästöön liittyvissä asioissa, kertoo Tuukkanen. ■

TIETOLAATIKKO

LASTEN JA NUORTEN OSALLISTUMINEN VERKOSSA

Leikkikentät

Pelaaminen ja leikkiminen verkossa. Virtuaalimaailmoissa lapsilla on oma hahmo, jonka ulkonäköä he muokkaavat ja jonka kautta he toimivat.

Sosiaaliset yhteisöt

Kommunikointi toisten kanssa esimerkiksi chattaamalla. Perustetaan omia kerhoja ja yhteisöjä verkossa.

Kansalaistaitojen oppimisen areenat

Tiedon saaminen esimerkiksi eri kulttuureista ja monenlaisten taitojen, kuten kielten ja rahan käytön oppiminen. Virtuaalimaailmat ovat kuin pieniä yhteiskuntia, joissa toimiminen voi opettaa tärkeitä taitoja myös ”tosielämää” ajatellen.

Julkiset piirit/mediat

Verkossa voi ilmaista itseään ja järjestää toimintaa, kuten kilpailuja ja tapahtumia. Lapset myös kuluttavat rahaa saadakseen jäsenyyden virtuaalimaailmiin sekä hankkiakseen virtuaalihakmolleen vaatteita ja tavaraa.

■ teksti ja kuva Anne Vartiainen

YHTEISKUNNAN KOSKENLASKIJAKSI?

Toista vuottaan kansalaisyhteiskunnan maisteriohjelmassa opiskelevat Riiikka Suopellonmäki, Tero Suoniemi, Lari Lindholm, Robert Freeman ja Samuli Liuskari.

Kansalaisyhteiskunnan maistereita on koulutettu Jyväskylässä vuodesta 2007 lähtien. Opintoissa voi erikoistua esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisuuden eri tutkimustraditioihin, järjestötyön käytäntöihin tai kulttuurin, liikunnan ja sosiaalialan toimintakenttiin ja niiden organisaatioihin.

– Seuraan nyt yhteiskunnallista kokonaisuutta ja keskusteluja paljon objektiivisemmin. Voin astua taaemmaksi katsomaan tilannetta ja huomata myös järjestötoiminnan problematiikkaa, analysoi maisteriohjelmassa opiskeleva **Tero Suoniemi**.

– Ehkä meistä tulee jonkin sortin yhteiskunnallisia koskenlaskijoita, jotka osaavat luovia ja löytää oikeita toimintatapoja yhteiskunnassa. On hyvä, että omaa asiantuntijuuttaan voi suunnata omilla mielenkiinnon kohteilla, jatkaa Suoniemi.

Kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden maisteriohjelma on viidessä vuodessa vakiinnuttanut asemansa.

– Meillä on vahvat perinteet, tehty laajasti alan tutkimusta ja vahva tarve tukea kansalaisyhteiskunnan toteutumista, maisteriohjelman johtaja, professori **Esa Kontinen** kertoo.

Opiskelijat kokevat suomalaisessa yhteiskunnassa monen asian olevan hyvin, vaikkakin valtion ja kansalaisten välistä kanssakäymistä voisi parantaa.

– Tarvitsimme parannusta keskustelukulttuuriin, jota kiistelyjä ei pidettäisi ongelmana vaan erimielisyyksien ja ristiriitojen kanssa voitaisiin elää. Kansalaisyhteiskunta on elämistä ristiriitojen kanssa, toteaa toisen vuoden maisteriopiskelija **Lari Lindholm**.

Mitä mieltä kansalaisyhteiskunnan maisteriopiskelijat ovat sitten yliopiston vaalikaranteenista?

Seuraan nyt yhteiskunnallista kokonaisuutta ja keskusteluja paljon objektiivisemmin.

– Se ei ole huutava vääryys mutta ei ratkaisukaan. Jos yliopisto on osa yhteiskuntaa, niin tulisi sen voida pitää sisällään myös poliittista keskustelua, toteaa Suoniemi.

– Harmittavaa, että politiikka nähdään kiusallisena, vaikka lopulta on kyse kaikkia koskettavien asioiden käsitteystä, lisää Lindholm.

Tutkimusportaali tietolähteeksi

Suurin osa valtakunnallisesti ainutlaatuisessa maisteriohjelmassa opiskelevista tulee Jyväskylän ulkopuolelta eri yliopistoista. Noin viidennes tulee työelämän piiristä hakemaan teoriaa ja tieteellistä tietoa, muut ovat tavanomaisia maisterintutkintoa suorittavia nuoria.

– Opiskelijat ovat todella kiinnostuneita ja motivoituneita ja varsin monella on taustalla vapaaehtoista kansalaistoimintaa. Koulutus myös vetää hyvin työmarkkinoille, iloitsee Konttinen.

– Maisteriohjelman rinnalle suunnitellaankin kansalaisyhteiskunnan tutkimus- ja kehittämiskeskusta, joka toteutuessaan olisi arvokas yhteistyökumppani kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden opetuksessa. Jo nyt kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali Kans.jyu.fi:n kautta voi muun muassa kertoa omasta asiantunteuksesta ja tutkimuksesta laajemmalle yleisölle, tutustua kansalaisyhteiskunnan tutkimuksen eri toimijoihin ja verkostoihin niin Suomessa kuin ulkomailla. Portaali pyrkii kansalaisyhteiskunnan ja -toiminnan tieteellisten kysymysten esittelyyn ja tarkasteluun mm. haastattelujen ja kansalaisyhteiskunnan sanaston avulla.

– Portaalin kautta voi myös tutustua kaikille avoimeen Jyväskylän yliopistossa sijaitsevaan kansalaisyhteiskunnan käsikirjastoon ja ilmoittaa ajankohtaisista tapahtumista ja muista alaan liittyvistä vinkeistä. Se on suunnattu tutkijoille, opiskelijoille, järjestöille, medialle, seminaarien järjestäjille ja muille toimijoille, kertoo Konttinen. ■

TIETOLAATIKKO

Kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden maisteriohjelma on ainoa alallaan Suomessa. Yhteiskuntatieteellisesti painottunut monitieteinen ohjelma antaa tieteelliset perustiedot kansalaisyhteiskunnasta, sen moninaisista organisaatioista ja kansalaistoiminnan käytännöistä. Koulutuksessa keskitytään myös tarkastelemaan kansalaisuutta yhteiskunnan muutoksen, politiikan ja kulttuurin näkökulmista.

Kansalaisyhteiskunta

- toimintakenttä, jossa kansalaiset ja kansalaisryhmät toimivat vapaaehtoisesti ja julkisesti arvojensa, päämääriensä ja intressiensä pohjalta
- aktiivinen kansalaistoiminta, vapaaehtoiset yhdistykset, järjestöt, kansalaisaloitteet ja -liikkeet ovat nyky-yhteiskunnan tasapainoisen kehittymisen sekä demokratian toteutumisen tärkeitä edellytyksiä

Maisteriohjelma

- kouluttaa kansalaistoimintaan ja kansalaisyhteiskuntatieteiden erikoistuneita asiantuntijoita tutkijoita, opettajia, projektiosaajia ja suunnittelijoita
- perustuu kahden vuoden päätoimiseen opiskeluun (120 op)
- valitaan erillishaun kautta kandidaatin tai vastavantasaisen opintomäärän hankkineita opiskelijoita yhteensä enintään 25 opiskelijaa, joista vähintään 12 opiskelijaa suorittamaan YTM-tutkintoa
- opinto-ohjelmaan kuuluvat kaikille yhteiset kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden erityisalaopinnot, oman pääaineen vaatimat teoreettiset ja metodologiset opinnot sekä opiskelijan vapaavalintaiset kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden opinnot
- valmistuu yhteiskuntatieteiden, liikuntatieteiden, kasvatustieteiden tai filosofian maistereita

YTM-tutkinto pääaine filosofia, sosiaalityö, sosiologia, valtio-oppi tai yhteiskuntapolitiikka

LiTM-tutkinto pääaine liikuntasosiologia

KM-tutkinto pääaine kasvatustiede tai aikuiskasvatustiede

FM-tutkinto pääaine etnologia tai historia

www.jyu.fi/ytk/laitokset/yfi/oppiaineet/kans

■ teksti Jonna Holopainen, kuva Viivi Kivi

000, mikä ohjelma!

Jyväskylän yliopistossa kokeillaan täysin uudenlaista, opiskelijoille suunnattua Osaamista Opintojen Ohessa (OOO)-ohjelmaa. Vastaavanlaisia ohjelmia on paljon angloamerikkalaisessa yliopistomaailmassa. Suomessa kokeilu on ensimmäinen laatuaan. Hakijoita oli melkein kaikista tiedekunnista. Mukaan valittiin niin suomalaisia kuin ulkomaalaisia, yhteensä kaksitoista opiskelijaa.

Oma osaaminen haltuun

Vuoden pituinen ohjelma perustuu rinnakkaisopintosuunnitelma-ajatteluun, jossa tunnistetaan yliopisto-opintojen ulkopuolinen osaaminen. Toimintaan kuuluu muun muassa verkostoitumista, pienryhmäkokouksia sekä itsenäistä työskentelyä. Opiskelijat osallistuvat vapaaehtois- ja järjestötoimintaan valitsemassaan kohteessa noin vuoden ajan.

– Kaikki lähtee opiskelijan omasta aktiivisuudesta, motivaatiosta ja halusta kehittää itseään, jonka perusteella opiskelijat ovat myös tulleet valituiksi ohjelmaan. Tällainen aktiivisuus edistää myös opiskelijan hyvinvointia, suunnittelija **Hanna Ahola** pohtii.

– Ryhmä antaa opiskelijoille oppimisyhteisön ja tukiverkoston. Joskus on vaikea tunnistaa itse omat vahvuutensa. Toiset näkevät itseä paremmin onnistumiset ja kehittämisen mahdollisuudet, kertoo projektipäällikkö **Leena Penttinen**.

Välineitä työelämään

Vaikka opintopisteitä ei opiskelijoille ohjelmasta heru lainkaan, ei tarkoitus ole kuitenkaan viedä aikaa varsinaisilta opinnoilta.

– Palkintoina toimivat opiskelijoiden saama ohjaus, oman osaamisen kehityksestä tehty portfolio sekä yliopiston myöntämä tunnustus. Näin opintojen ulkopuolinen osaaminen saadaan näkyväksi, jolloin se täydentää tutkintoa ja sitä voi käyttää hyväksi työnhaussa, miettii suunnittelija **Tapio Anttonen**.

Ohjelma myös valmentaa työelämään, jossa verkostoituminen on avainasemassa.

– Opitaan tunnistamaan omat verkostot ja niiden toiminta. Tässä on mahdollisuudet yhdistää keskenään opiskelijat, yliopisto ja koko Keski-Suomi, Anttonen visioi.

Pieni projekti, iso asia

Projektissa on kerätty monia yhteistyötahoja kolmannelta sektorilta sekä kaupungilta. Ulkopuolisten toimijoiden into yhteistyöhön yllätti myös ohjelman organisoijat.

– Yliopiston opiskelijoille ja erityisosaamiselle on käyttöä, summaa Penttinen.

Osaamista Opintojen Ohessa-ohjelman toteuttavat Student Life ja Yliopistosta työelämään ESR-projekti. ■

Hannan, Leenan ja Tapion odotukset ohjelman menestyksestä ovat korkealla.

■ teksti Sami Räsänen, kuva Mona Schweizer

Kuuminta ihmisen tuottamaa ainetta

Äskettäin esiteltiin uusi ennätys kuumimmalle aineelle, jonka ihminen on koskaan tuottanut laboratorioissa: noin 5500 miljardia astetta celsiusta, eli noin 100 000 kertaa kuumempaa kuin aine Auringon ytimessä.

Tulos saatiin suurienergisessä raskaiden ionien törmäyskokeessa Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuslaitoksen CERNin suurella hadronitörmäyttimeillä (LHC). Jyväskylän yliopiston fysiikan laitoksen tutkijat olivat mukana törmäyttimeen ALICE-kokeessa, jonka mittaus ns. suorille fotoneille mahdollisti ennätystuloksen.

Hiukkasfysiikan standardimallin mukaan atomin ytimen muodostavat nukleonit, eli protonit ja neutronit, eivät ole alkeishiukkasia, vaan kvarkkien ja gluonien muodostamia sidottuja tiloja. Kokeellisesti on todennettu, että kvarkit ja gluonit eivät voi lentää pitkiä etäisyyksiä vapaassa avaruudessa, vaan ne ovat aina kahliutuneet nukleonien kaltaisiksi sidotuiksi tiloiksi. Kuitenkin noin 40 vuotta sitten esitettiin ajatus, jonka mukaan riittävän suurissa tiheyksissä tai lämpötiloissa protonit ja neutronit voisivat ”sulaa” kvarkkien ja gluonien muodostamaksi puuroksi, kvarkki-gluoniplasmaksi, jonka sisällä ne voivat liikkua vapaasti.

Varhaisessa maailmankaikkeudessa, kun alkuräjähdyksestä oli kulunut muutama miljoonasosasekunti, lämpötila oli niin korkea, että kaikki aine oli kvarkki-gluoniplasmaa. Laboratorioissa ei voida tuottaa suurta määrää kvarkki-gluoniplasmaa, mutta suurienergisissä ras-

ALICE-kokeen pääaratailmaisimen rakentamista CERNissä.

kasionitörmäyksissä syntyvä ainepisara saavuttaa hetkellisesti riittävän lämpötilan.

Lyijy-lyijy -törmäyksessä osa ytimien liike-energiasta muuttuu tuotetuiksi hiukkasiksi muodostaen lyijy-ytimen kokoisen kuumen pisaran vahvasti vuorovaikuttavaa ainetta. Törmäyksen jälkeen aine laajenee, jäähtyy ja lopulta hajoaa hiukkasiksi, joita törmäyskokeiden ilmaisimet havaitsevat. Toisinaan törmäyksistä käytetään myös nimitystä ”little-bang” johdettuna niiden samankaltaisuudesta alkuräjähdyksen, ”big-bang”, kanssa.

ALICE-kokeessa mitattiin törmäyksessä syntyvien valohiukkasten, fotonien, jakauma. Aivan kuten havaitsemme kuumen raudan hehkuvan eli lähettävän valoa, niin samaan tapaan syntynyt kuuma ainepisara lähettää niin kutsuttuja termisiä fotoneja, joiden energiajakauma riippuu aineen lämpötilasta. Näiden eristäminen kokeellisesti on erittäin haastava tehtävä, sillä valohiukkasia tuotetaan myös useissa muissakin reaktioissa törmäystapahtuman aikana. Tulosten perusteella ainepisaran keskimääräinen lämpötila tulipallon laajenemisen aikana oli noin 5500 miljardia astetta celsiusta. Teoreettiset mallit ennakoivat, että lämpötila heti törmäystapahtuman jälkeen voi olla vielä kaksi-kolme kertaa suurempi.

CERNin hiukkastörmäytin sijaitsee Sveitsin ja Ranskan raja-alueella noin 100 metrin syvyydessä maan pinnan alla. Törmäyttimeen renkaan pituus on 27 kilometriä ja sen varrella on neljä kerrostalon kokoista mittausasemaa: ALICE, ATLAS, CMS ja LHCb. ■

■ teksti Asta Ruodemäki, kuva Viivi Kivi

Lidlin toimitusjohtaja Lauri Sipponen Vuoden alumni 2012

Olet kirjoittanut ylioppilaaksi Helsingin saksalaisesta koulusta ja valmistunut Vaasan kauppakorkeakoulusta ulkomaankaupan yo-merkonomiksi. Mikä sai sinut tulemaan Jyväskylän yliopistoon?

– Jyväskylä oli lapsuudesta tuttu isovanhempien kotikaupunki, joten tänne oli helppo tulla. Aloitin opinnot 1993. Silloisessa taloustieteiden tiedekunnassa oli yrittäjähenkinen ja kannustava opiskeluilmapiiri, josta opiskelijat työllistyvät hyvin.

Millaisia muistoja on jäänyt mieleesi opiskeluajalta?

– Arvostan Jyväskylän yliopistoa laaja-alaisena tiedeyliopistona. Opiskeluaikana oli mahdollista tutustua monenlaisiin ihmisiin, tieteenaloihin ja katsantokantoihin. Esimiestehtävissä hyvästä ihmistuntemuksesta on ollut hyötyä. Vaimoni on ammatiltaan erityispedagogi ja töissä Espoossa erityisluokanopettajana. Huomaamme usein tarvitsevamme samantyyppisiä taitoja ihmisten kanssa toimiessamme. Jos opiskelisin tänä päivänä, suorittaisin talousopinnojen rinnalla viestinnän ja pedagogiikan opinnoita.

– Parhaimmat opiskeluaikojen muistot liittyvät ainejärjestö Pörssiin, jonka puheenjohtajana toimin 1995. Olin mukana perustamassa vanhoille pörssiläisille omaa alumnijärjestystä, jolle tiedekunnassa työskennellyt **Veikko Jokinen** keksi nimen Harmaa Pörssi. Järjestimme tapaamisia pääkaupunkiseudulla ja meille lähetettiin myös ainejärjestölehti Pörssikurssi. Toiminta on myöhemmin sulautunut osaksi Pörssin ja kauppakorkeakoulun yhteistä alumnitoimintaa.

Monialainen on myös Lauri Sipponen työura. Ensimmäinen vakituinen työpaikka löytyi Jyväskylästä Valmet Rautapohjasta. Muutto Helsinkiin tapahtui, kun PKT-säätiöstä (Pienen ja Keskisuuren Teollisuuden Edistämissäätiö) tarjoutui näköalapaikka suomalaisten pk-yritysten viennin edistämistehtävissä.

– PKT-säätiöstä siirryin Sampo-yhtiöön, jossa toimin mm. markkinointipuolen laskentapäällikkönä. 2000-luvun alussa kuulin, että saksalainen kauppaketju Lidl teki tuloaan Suomeen ja minua kehoitettiin hakemaan sieltä paikkaa. Silloinen esimieheni sanoikin leikillään, että olet nyt lähdessä vakuutusyhtiöstä jugurttikauppiaksi.

Olen saanut Lidlissä monipuolista työkokemusta kuuden vuoden ajalta niin myynnin ja logistiikan vetäjänä kentällä kuin hallinnon eri tehtävissä. Tämä on kolmas vuosi yrityksen toimitusjohtajana. On hienoa saada työskennellä Suomessa ja toimia samaan aikaan kansainvälisessä yrityksessä.

Tiedonjyvän teemana on kansalaisvaikuttaminen.

Kuuluuko asiakkaan ääni Lidlin toimitusjohtajalle?

– Kyllä asiakasta kuunnellaan todella herkällä korvalla ylintä johtoa myöten. Meillä on viikoittain palaveri, jossa käydään asiakaspalautteet läpi yhdessä eri sektoreiden asiantuntijoiden kanssa. Esimerkiksi moni uutuustuote on tullut pysyvästi valikoimaamme juuri asiakaspalautteen ansiosta. ■

Vuoden alumni Lauri Sipponen

Tehdään ideat ilmiöiksi

Yliopistoyhteisö antaa loistavia mahdollisuuksia tehdä tutkimustuloksista yhteiskunnalle hyödyllisiä. Tutkimuksen tuki, yrittäjäyys ja innovaatiot -yksikön läpi kulkee vuosittain yli 100 tutkijoiden ideaa ja innovaatiota. Määrä on selkeästi nousussa ja tulosta systemaattisesta aktivoituvuudesta.

– Kaupallistettavia tutkimustuloksia ovat olleet mm. kaasu-analysointilaitteiden tutkimuskeskuksesta, konenäkösovel-
lus tietotekniikan laitokselta, älypinni pakkalaitteisiin liikuntabiologian laitokselta ja uusi menetelmä luuntiheyden mittaamiseen fysiikan laitokselta. Myös oman osaamisen kaupallistaminen palveluliiketoimintana on noussemassa yhä tärkeämmäksi, innovaatioasiantuntija **Riikka Reitzer** kertoo.

” Tavoitteena on synnyttää uutta tutkimuslähtöistä liiketoimintaa.

Tule ideakahveille

Tänä syksynä innovaatiopalvelut jalkautuvat tiedekuntiin tutkijoiden työhuoneiden oville kertomaan tutkimustulosten kaupallistamisesta ja hyödyistä tutkijalle.

– Nautitaan paitsi kahvit ja donitsit luovassa ilmapiirissä, lyödään myös eri tieteenalojen tutkijoiden viisaita päitä yhteen yhteiskuntamme haastavien aiheiden ratkaisemiseksi, kertoo projektipäällikkö **Laura Aineslahti**.

Kaikille avoimissa ideakahviloissa mietitään ratkaisuja mm. ikääntymiseen, veteen ja syrjäytymiseen liittyen.

– Juuri sinun ideastasi voi syntyä uusi palvelu tai keksintö, jonka kaupallistamisessa autamme aina yrittäjäyteen asti, rohkaisee projektipäällikkö **Jani Kykryri**.

Innovaatiopalvelut ovat tukena hankkeiden koko elinkaaren ajan.

Yksikkö tarjoaa asian-
tuntemusta sopimus-
ja keksintöasioissa
sekä tutkimustulos-
ten hyödyntämisessä.
Etenkin kansainväli-
sen EU:n kautta tu-
levan tutkimusrahoi-
tuksen määrää halutaan kasvattaa.

Apua hankkeisiin

– Meiltä saa mm. eri rahoitushakujen työohjelmado-
kumentit tutustuttavaksi jo luonnosvaiheessa. Etsimme rahoitusmahdollisuuksia ja annamme tukea hakemuksen valmistelussa. Erityisesti ideointi- ja suunnitteluvaiheessa toimimme tukkina rahoittajien ja tutkijoiden välillä, valottaa hankepäällikkö **Kirsi Murto**.

Kotimaisessa hankerahoituksessa merkittäväksi on noussut Tekesin uusi Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa (ns TUTLI) -rahoitus. Sillä tavoitellaan konkreettisia tarvelähtöisiä ja kaupallistettavia tutkimustuloksia. Tavoitteena on synnyttää uutta tutkimuslähtöistä liiketoimintaa Suomeen.

– Tutkijat saavat tukea mm. viikoittaisissa kaupallistamisklinikkoissamme, joiden osanotto on ollut aktiivista, suunnittelija **Elja Kallberg** iloitsee.

Yksikön lakipalvelujen tehtävänä on taata yliopiston tutkijoille ja hankkeille sellaiset palvelut, että tutkija voi keskittyä päätehtäväänsä tutkimustyöhön.

– Yhteyttä voi ottaa tutkimushankkeisiin liittyvissä sopimuksissa, tekijänoikeusasioissa, hyödyntämissopimusten laadinnassa ja tutkimusetiikkaan liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi toimimme julkisten hankintojen juridisena tukena, kertoo lakimies **Anu Ikävalko**. ■

www.jyu.fi/yliopistopalvelut/tutkimuspalvelut

■ teksti Marja Kokko,
kuva Petteri Kivimäki

”Kirjastotta tämä laitos ei kykene toimimaan”

Näin lausui lehtori **Martti Airila** vuoden 1911 alussa Kasvatusopillisen yhdistyksen kokouksessa. Tuota esitelmää on pidetty merkittävänä taitekohtana tapahtumasarjassa, joka johti Jyväskylän Tieteellisen kirjaston perustamiseen syksyllä 1912.

Yliopistollisten kesäkurssitoiminnan käynnistäminen samoihin aikoihin oli osa paikallisen johtavan sivistyneistön asettamaa tavoitetta saada kaupunkiin maan ensimmäinen suomenkielinen yliopisto. Yliopistoa Jyväskylällä ei vielä saanut, voiton kisassa vei Turku.

Kohti sivistyksen valoa

Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan peruspilari on vapaa kansansivistystyö. 1800-luvun lopulla ja 1900-luvulla se edellytti kattavan kirjastoverkoston perustamista. Taantumuksessa taivaltanut rahvas tuli johtaa kohti sivistyksen valoa.

Jyväskylän Tieteellisen kirjaston perustamisen puolesta tehty eduskunta-aloite vuonna 1909 henkii kansanvalistuksen peruseetosta:

”Sen vakaumuksen elähdyttämänä, että syvennetty ja laajennettu kansansivistystyö on Suomen kansan velvollisuus itseään kohtaan katsomme välttämättömäksi, että avaran maamme pohjois- ja keski-osia varten perustetaan kansalliskirjasto, joka pystyy hyödyntämään sitä tiedon ja tutkimuksen halua, mikä siellä epäilemättä elää yhtä voimakkaana kuin eteläisimmissäkin maakunnissa, vaikka se tarpeellisten apuneuvojen puutteesta ei aina pääse oikeuksiinsa”.

Tavoitteena täydellinen

Aluksi kokoelmat perustuivat noin 450 nidettä käsittävään kirjalahjoitukseen Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralta. Kirjastoa hallinneen yksityisen hoitovaliokunnan raha ei riittänyt kokoelmien kartuttamiseen, vaan kirjasto oli riippuvainen kansalaisten lahjoituksista ja kirjakeräyksiä tuotoista.

Vaikeuksista huolimatta päämääränä oli luoda täydellinen Suomen kirjallisuuden kokoelma, joka palvelisi tulevaisuudessa yliopistoa. Vapaakappaleisuuden saaminen vuonna 1919 merkitsi kirjastoa ylläpitäneelle yksityiselle yhdistykselle tärkeää tunnustusta ja kirjaston aseman vahvistumista tieteellisten kirjastojen verkostossa. Vuonna 1936 valtio hyväksyi hyvin vastahakoisesti ”liian ison” kirjaston osaksi Jyväskylän Kasvatusopillista Korkeakoulua. Yliopiston aloittaessa vuonna 1966 sillä oli käytössään yksi maan merkittävimmistä tieteellisistä kirjastoista.

Ei ”huvilukemista”

Jyväskylän Tieteellinen kirjasto halusi erottautua paikallisista muista kirjastoista kansallisesti arvokkaan kirjallisuuden ja tutkimuskäyttöön soveltuvan ulkomaisen kirjallisuuden kartuttajana. Kirjastossa ei ollut ”huvilukemista” kaupunkilaisille.

2000-luvun alussa kirjaston ulkopuolelle ei edelleenkaan anneta esimerkiksi sukututkijoiden ja historian harrastajien suosimaa vapaakappaleaineistoa. Rajoitukset eivät ole heikentäneet kirjaston suosiota, sillä yliopiston oman väen jälkeen harrastajaryhmät ovat aktiivisimpia asiakkaita. Suositut avoimet tutustumistilaisuudet osoittavat, että tieteellinen kirjasto ”aarteineen ja kalteuksineen” kiinnostaa ja sen palveluja arvostetaan myös yliopistoyhteisön ulkopuolella. ■

Kilpailu uhkaa korkeakouluja

Kannattaako korkeakoulutus? Helena Aittola & Taina Saarinen 2012 (toim.) Korkeakoulututkimuksen seura ry ja Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos. 238 s.

Korkeakoulutuksen uudistamisessa seilataan vaarallisilla vesillä. Kansallinen ja kansainvälinen kilpailu rapauttaa akateemisia arvoja ja vaarantaa yliopiston perustehtävien suorittamisen. Se voi johtaa opiskelijoiden eriarvoistumiseen ja henkilökunnan moraalin heikkenemiseen. Tällainen tulevaisuus näyttäytyy korkeakoulututkijoiden artikkelikokoelmassa, joka arvioi korkeakoulutuksen nykyä ja tulevaisuutta.

– Suomalaista korkeakoulupolitiikkaa on viime vuosikymmeninä uudis-

tettu hengästyttävällä vauhdilla. On ollut tarve parantaa resurssien käytön tehokkuutta ja kansainvälistä kilpailukykyä, kertovat kirjan toimittajat **Helena Aittola** ja **Taina Saarinen**.

Korkeakoulutuksen kannattavuutta tarkastellaan sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa. Aluksi keskitytään korkeakoulujen kannattavuuden teoreettisiin ja käsitteellisiin kysymyksiin. Sitten pohditaan tietoperustaisen politiikan ja politiikan teknologioiden roolia korkeakoulutuksen ohjauksessa. Seuraavaksi keskiössä ovat kansainvälistyvän opetus ja opetussuunnitelmamuutokset. Neljäs osa tarkastelee korkeakoulutuksen kehittämistä. Kokoelman päättää akateemisen työn kannattavuuden pohdiskelu. AV ■

Kaikille kelpoa koulua rakentamassa

Sirpa Oja 2012 (toim.) Kaikille kelpo koulu. Kolmiportaisen tuen toteuttaminen ja kehittäminen. PS-kustannus. 295 s.

Parasta erityisopetusta on hyvä yleisopetus, toteavat Kaikille kelpo koulu -teoksen kirjoittajat. Suomalaista koulua on viime vuosina kehitetty lähikoulun ja inklusion periaatteiden mukaan. Perusopetuksen kolmiportaisen tuen malleja kehitetään kaikissa kouluissa. Tuen painopistettä on siirretty selkeämmin varhaiseen sekä ennaltaehkäisevään tukeen. Totut työskentelytavat eivät kuitenkaan vaihdu vaivatta uusiin. Mitä pitää vielä tehdä, jotta kolmiportainen tuki saadaan luontevaksi osaksi koulujen arkea?

– Kuntakohtaiset erot ovat kokemusieni perusteella edelleen yllättävän suuret, kirjan toimittaja **Sirpa Oja** kertoo.

Käytännönläheisen kirjan ytimessä ovat esi- ja perusopetuksen teemat.

Kysymyksenasettelut ja esimerkit antavat lukijalle mahdollisuuden tarkastella oman koulun ja kunnan toimintamalleja ja oppijoiden yhteisöä. Konkreettisten kolmiportaisen tuen toteutustapojen ja arviointityökalujen avulla lukija saa ideoita, miten omassa luokassa, koulussa tai kunnassa tulisi toimia, jotta koulu olisi kelpo kaikille oppilaille. LH ■

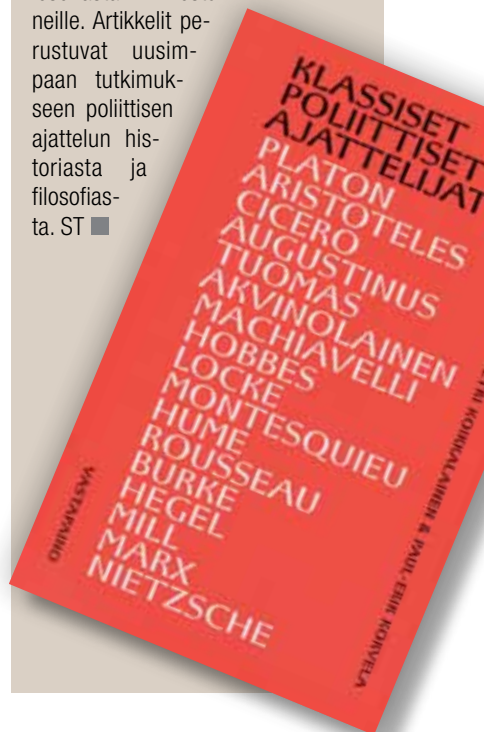
Poliittisesta filosofiasta kiinnostuneelle

Petri Koikkalainen & Paul-Erik Korvela 2012 (toim.) Klassiset poliittiset ajattelijat. Tampere: Vastapaino. 526 s.

Teoksessa esitellään 16 keskeistä poliittista ajattelijaa ja oman aikansa keskeisten asioiden tarkkailijaa Platonista Marxiin ja Nietzscheen. Nähtävissä on myös poliittisen ajattelun pitkäkestoisia teemoja: kysymyksiä ihmisluonnosta, uskonnosta, politiikasta ja niiden eroista sekä kansainvälisistä suhteista.

Nykyisen politiikan ongelmina pidetään usein tuttuutta ja näennäistä vaihtoehdottomuutta. Teoksen poliittisten ajattelijoiden kautta lukija voi huomata ihmisten ja eri aikojen moninaiset tavat käsittää poliittisia yhteisöjä ja yhteiskunnallisia suhteita.

Kirja on perusteos poliittisesta filosofiasta kiinnostuneille. Artikkelit perustuvat uusimpaan tutkimukseen poliittisen ajattelun historiasta ja filosofias-ta. ST ■

Humanistista bisnestä?

Ihmistieteiden tohtorit ovat perinteisesti työllistyneet lähinnä yliopistojen palvelukseen, vaikka heillä olisi paljon liike-elämälle ja yhteiskunnalle hyödyllistä asiantuntijuutta. Nyt humanisteille onkin lähdetty viitoittamaan tietä yrittäjyyteen.

Yhdessä yrittäjyyteen

Yrittäjäksi yliopistosta -hanke edistää humanistisen, kasvatust-, yhteiskunta- sekä liikunta- ja terveystieteiden aloilta valmistuvien tohtoreiden yrittäjyyttä. Tavoitteena ollut osuuskuntatoiminta on nyt toteutumassa.

– Uskomme, että mm. koulutuksen ja viestinnän kehittämiseen sekä yhteisöjen ja yksittäisten ihmisten hyvinvointiin meillä on paljon annettavaa, kertoo vuodenvaihteessa aloittavan Human Business -työnimellä kulkevan osuuskunnan tuleva jäsen **Ilona Laakkonen**.

Osuuskuntaan on lähdössä mukaan kymmenkunta asiantuntijaa ihmistieteiden eri aloilta.

– Oman asiantuntijuutemme tuotteistamisen lisäksi koulutuksessa on keskitytty myös ryhmän sisäisen vuorovaikutuksen ja luottamuksen vahvistamiseen. Hyvässä tiimissä yrittäjyyteen on pienempi kynnyks, osuuskunnassa myös aloittava **Tiina Parkkonen** valottaa.

Asiantuntija avuksi

Usein akateemisilla on intoa tutkia, mutta myös halua edistää oman osaamisalueensa asioita yhteiskunnassa. Moni joutuu kuitenkin asettelemaan palikat uudelleen siinä vaiheessa, kun siirrytään tieteellisen yleisön parista yrityskehitykselle.

– Ryhmä ja yksilöt jalostavat osaamistaan mm. hyvin-

Tiina Parkkonen (vas.) ja Ilona Laakkonen ovat yhdessä valmiita suuntaamaan kohti yrittäjyyttä.

vointi- ja koulutuspalveluiksi. He miettivät yhdessä mihin tarpeeseen voivat vastata ja ketkä ovat asiakkaita. Liikuntatieteiden ihmiset voivat kehittää esimerkiksi seniorikansalaisia avustavia palveluja. Osamista pitää tuotteistaa ja hinnoitella, valottaa ryhmän valmentaja **Matti Hirvanen** Human Business Oy:stä.

– Onneksi asiantuntijuutta voi myydä auttamisnäkökulmalla. Olemme yhteistyökumppaneita, jotka esimerkiksi tuovat uutta näkökulmaa tai sisältöä toimintaan, kertoo Laakkonen.

– Usein myös kontaktien luominen yliopistomaailman ulkopuolelle on uutta. Tulevilla tohtoreilla on mahdolloman hyvän osaamispaletti ja oman alansa ainutlaatuisia taitoja, jota ei muualta löydy. Aina ei kuitenkaan uskaltauduta maailmalle

testaamaan kenelle oma osaaminen voisi olla hyödyksi. Juuri siihen annamme rohkaisua, tukea ja tietoa, Hirvanen kertoo.

Yrittäjyys osaksi tohtorikoulutusta

Huhtikuusta 2010 alkaen on toteutettu kaksi pilottikoulutusta. Kiinnostusta herättänyt hanke jatkuu ensi vuoden loppuun saakka.

– Yrittäjyyskoulutus pyritään saamaan osaksi ihmistieteiden tohtorikoulutusta. Suunnitteilla on vielä kolmas pilottiryhmä ensi keväälle, kertoo hankkeen projektipäällikkö **Heli Niskanen**.

Yrittäjäksi yliopistosta -hanke on Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoittama Euroopan Sosiaalirahaston hanke, jota koordinoi Jyväskylän yliopiston humanistinen tiedekunta. ■

<http://yrittajaksiyliopistosta.jyu.fi>

Väitelleet 1.8.–7.9.2012

1.8.2012
FM Minna Nevala,
fysiikka, Develop-
ment of niobium-
based supercon-
ducting junctions.

10.8.2012
FM Jenni Kesäniemi,
evoluutiogeneetiikka,
Variation in develop-
mental mode and its effects
on divergence and
maintenance of
populations.

11.8.2012
MSc Guo Zhang,
matematiikka, Liou-
ville theorems for
stationary flows of
generalized Newtonian
fluids.

17.8.2012
LitM Sami Kalaja,
liikuntapedagogiikka,
Fundamental
movement skills,
physical activity, and
motivation toward
Finnish school phys-
ical education – A fun-
damental movement skills intervention.

17.8.2012
FM Timo Törmäkangas,
tilastotiede,
Simulation Study on
the Properties of
Quantitative Trait Mod-
el Estimation in Twin
Study Design of Nor-
mally-distributed and
Discrete Event-time
Phenotype Variables.

24.8.2012
KTM, YTM Merja Lähdesmäki,
johtaminen, Studies on
corporate social re-
sponsibility in the
Finnish small busi-
ness context.

24.8.2012
FM Antti Räihä,
Suomen historia,
Jatkuvuus ja muu-
tosten hallinta. Ha-
mina ja Lappeen-
ranta Ruotsin ja Ve-
näjän alaisuudessa
1720–1760-luvuilla.

29.8.2012
KTM Toni Mättö,
laskentatoimi, Im-
plementation of
Quality Cost Man-
agement Tool in Dy-
adic Purchaser-Pro-
vider Relationship
Context.

30.8.2012
YTM Kari Kulovaara,
valtio-oppi, Euro-
rooan ammatillinen
yhteisjärjestö EAY ja
strategiset valinnat,
identiteetit, ideologi-
a ja diskurssit.

31.8.2012
FM Jussi Auvinen,
teoreettinen fysiikka,
A Monte Carlo
Simulation for the
elastic energy loss
of high-energy par-
tons in a strongly
interacting medium.

31.8.2012
YTM Pirjo Knif,
yh-
teiskuntatieteet,
Keski-ikäiset ikään-
tyvien omaistensa
auttajina? Tutkimus
sukupolvien välises-
tä informaalista hoi-
vasta.

31.8.2012
YTM Tommi Kotonen,
valtio-oppi, To
Write a Republic –
American Political
Poetry from Whit-
man to 9/11.

31.8.2012
KTM Jari Luomakoski,
yrittäjyys,
Why did electronic
B2B marketplaces
fail? – Case study
of an agricultural
commodity ex-
change.

31.8.2012
FM Helena Miettinen,
englannin kie-
li, Phonological
working memory
and L2 knowledge:
Finnish children
learning English.

1.9.2012
PsM Annamajja Oksanen,
psykologia,
Auditivisen ja
kielellisen harjoitte-
lun vaikutus kol-
mannella luokalla
olevien heikkojen
lukijoiden lukutai-
toon.

7.9.2012

MA Nándor Bárdi,
hungarologia,
Otthon és haza. Írások a két
világháború köztí romániai
magyarságról.

7.9.2012
FM Henrik Martikainen,
tietotek-
niikka, PHY and
MAC Layer Perfor-
mance Optimization
of the IEEE 802.16
System.

7.9.2012
FM Virpi Noponen,
orgaaninen kemia,
Amides of bile acids
and biologically im-
portant small mole-
cules: properties
and applications.

Väitelleet 7.9.–1.10.2012

Täydelliset väitöstiedot, vastaväittäjät ja kustokset:
www.jyu.fi/vaitokset

7.9.2012
FM Timo Ruokonen, biologia, Ecological impacts of invasive signal crayfish in large boreal lakes.

21.9.2012
FM Nina Rintanen, solubiologia, Clustering-triggered endocytic pathway of $\alpha 2\beta 1$ integrin.

28.9.2012
FM Kari Muje, akvaattiset tieteet, Sustainability of Interlocked Fishing District – Management Concept for Commercial Fishing in Finnish Lake Fishery.

14.9.2012
FM Marko Haapakoski, ekologia ja ympäristönhoito, Habitat fragmentation, seasonality and predation affecting behaviour and survival of bank voles *Myodes glareolus*.

22.9.2012
KL Marja Hannula, kasvatustiede, Dia-logia etsimässä – pienryhmäkeskuste-luja luokassa.

8.9.2012
LitM Anna-Maria Nurmi, liikunta-pedagogiikka, Ka-duilta liikuntasaliin – Toimintatutkimus hiphop-tanssista osana lukion liikun-takasvatusta.

14.9.2012
FM Eero Hulkko, fysikaalinen kemia, Spectroscopic sig-natures as a probe of structure and dy-namics in con-densed-phase sys-tems – Studies of

22.9.2012
FL Anne Karppi-nen, nykykulttuurin tutkimus, Restless Multiplicities. As-pects of Sexual Dif-ference in the Songs of Joni Mitchell.

28.9.2012
Psm Eija Pakari-nen, psykologia, Relations Between Teacher-Child Inter-actions and Chil-dren's Learning and Motivation in Finn-ish Kindergartens.

iodine and gold ranging from isolated molecules to nanoclusters.

14.9.2012
FM Mikael Repo-nen, fysiikka, Reso-nance laser ioniza-tion developments for IGISOL-4.

22.9.2012
FM Jyri Leskinen, tietotekniikka, Distributed Multi-Objective Optimiza-tion Methods for Shape Design using Evolutionary Algo-rithms and Game Strategies.

29.9.2012
FM Eija Räikkö-nen, psykologia, Is timing every-thing? A longitudi-nal perspective on adult transitions, their antecedents, and psychological implications.

21.9.2012
KTM Tuuli Koivu, kansantaloustiede. Monetary Policy in Transition – Essays on Monetary Policy Transmission in Chi-na.

22.9.2012
Psm Kati Vasalam-pi, psykologia, Ap-praisals of Educa-tion-Related Goals During Educational Transitions in Late Adolescence: Con-sequences for Aca-demic Well-being and Goal Attainment.

1.10.2012
FM Janne Kautto-nen, fysiikka, Nu-merical studies of transport in com-plex many-particle systems far from equilibrium.

Internet-lukutaito koulujen opetusohjelmiin

25.8.2012 **KM Carita Kiili**, kasvatustiede, Online reading as an individual and social practice.

Tiedonhaku ei ole päänvaiva pelkäämään internetin peruskäyttäjille, vaan myös nettisukupolven edustajille. Hakusanojen optimointi ja hakutulosten analysointi on puutteellista myös internetiä paljon käyttävällä nuorisolla.

Carita Kiili tarkasteli kuinka lukio-laiset käyttävät internetin tiedonhaku avukseen kirjoitelman tietolähteenä. Tulokset olivat yllättäviä. Merkityksellisen tiedon hakeminen oli osalle nuorista haastavaa. Ongelmia oli erityisesti hakusanojen muotoilemisessa, hakukoneiden toiminnan ymmärtämisessä sekä tiedonhaun suunnittelussa ja sen säännöstelyssä.

– Kriittikön suhtautuminen internetilähteisiin on huolestuttavaa. Lukio-laisten välillä oli huomattavia eroja siinä, miten he arvioivat internet-lähteitä. Osa arvioi monipuolisesti niin lähteiden hyödyllisyyttä kuin luotettavuutta. Tutkittavien joukossa oli myös

opiskelijoita, jotka eivät juuri arvioineet lukemaansa, Kiili toteaa.

Nuoret osaavat käyttää internetiä mutkattomasti mm. sosiaaliseen verkostoitumiseen ja käytännön asioiden järjestelyyn. Kriittinen, moniin lähteisiin perustuva kirjoittaminen kuitenkin vaatii ylemmän tason ajattelumalleja.

Kiili huomasi, että nuoret analysoivat hakukonetuloksia enemmän ryhmässä kuin yksin. Yhdessä lukeminen tuki syvällistä sisältöjen tarkastelua, mikä vuorostaan vähentää pinnallista faktojen kopiointia. Kaikki eivät kuitenkaan osanneet käyttää yhteisöllistä oppimista hyödykseen.

Kiili ehdottaa, että jo koulussa harjoiteltaisiin yhdessä opiskelua ja tekstin tulkitsemista sekä opetettaisiin internet-lukutaitoa. Oppilaiden pitäisi jo koulusta lähtiessään osata tarkastella asioita erilaisista näkökulmista sekä kehittää ajatuksiaan ryhmissä. ■

Kansalaisjärjestöt aktiivisia työllistäjiä

29.9.2012 **YTM Thomas Babila Sama**, yhteiskuntapolitiikka, NGOs and the Implementation of Active Labour Market Policies: The Case of Finland and Sweden.

Aktiivisella työvoimapolitiikalla pyritään lisäämään heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyttä. Aktiivisen työvoimapolitiikan piiriin kuuluvat mm. työharjoittelut, julkiset työnhakupalvelut ja työllistymistuet, joita jaetaan julkisille sekä yksityisille organisaatioille ja kansalaisjärjestöille. **Thomas Babila Sama** tarkasteli väitöksessään ovatko kansalaisjärjestöt Suomessa ja Ruotsissa kyvykkäitä aktiivisen työvoimapolitiikan toimeenpanijoita.

Kahden maan välillä oli niin eroja kuin yhtäläisyyksiäkin. Molemmissa maissa kansalaisjärjestöt näyttäytyivät aktiivisina työvoimapolitiikan toimeenpanijoina varsinkin pitkäaikaistyöttömien sekä muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistäjinä. Yleisesti ottaen kansalaisjärjestöt ja valtio näyttäytyivät yhteistyökumppaneina, joiden toiminta tapahtui paikallishallinnon ja paikallisten työvoimatoimistojen kautta. Suomessa kansa-

laisjärjestöt pyrkivät tekemään yhteistyötä työvoimaviranomaisten kanssa, kun taas Ruotsissa yhteistyötä pyritään tekemään kaupungin kanssa.

Haasteina molempien maiden työvoimapolitiikan toimeenpanossa olivat rahoitus sekä rekrytointi- ja kilpailuhaasteet. Erityisesti Suomessa rekrytointihaasteet liittyivät kansalaisjärjestöjen pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Ruotsissa kansalaisjärjestöt joutuivat kilpailemaan muiden sidosryhmien kanssa kaupungin järjestäessä tarjouskilpailuja. Suurin ongelma on kuitenkin riittämätön rahoitus.

– Tärkein asia haasteiden voittamiseksi olisi valtion riittävä rahoitus kansalaisjärjestöjen tehokkaan toiminnan mahdollistamiseksi, Sama ehdottaa.

Suomessa tarkastellut kansalaisjärjestöt olivat Jyväskylän katulähetys ja Pirkanmaan Sininauha. Ruotsissa tutkimukseen osallistui Stockholms Stadsmission. ■

Miikka Pyykkönen

kulttuuripolitiikan lehtori
yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Havaintoja Kalifornian kansalaisyhteiskunnasta

Tunnin ajomatkan päässä San Franciscosta, Kalifornian pääkaupungin Sacramenton kupeessa sijaitsee noin 65 000 asukkaan Davis. Yli 300 päivää vuodessa auringsossa kylpevän kaupungin sydän, aivot ja keuhkot on Kalifornian osavaltion yliopiston kampus. Davisissa opiskelee yli 30 000 opiskelijaa, työskentelee 21 000 henkilöä ja vuosittain vierailee yli 2 000 tutkijaa. Tänä lukuvuonna olen yksi heistä viiden kuukauden ajan.

Sää on todella suosinut. Kuuden kilometrin matka kotoa töihin on suorastaan ilo polkea aamuauringossa. Arkista päänvaivaa ovat tuottaneet niin vuokra-asunnon kuin käytettynä ja uutena ostamiemme koneiden ja laitteiden heikko kestävyys. Olen joutunut päivittäin olemaan yhteydessä myyjiin, korjaajiin ja vuokranantajaan. Kotoutumisesta kertonee, että kolmannen viikon jälkeen päiväkodista kotiin pyöräillessämme kolmevuotias tyttäremme lauleli jo englanninkielisten lastenlaulujen kertosäkeitä.

Lukukausi alkaa kunnolla vasta lokakuun alussa, joten töiden aloitus on sujunut vaihtelevasti. Työhuonetta

en ole vielä Native American Studies -laitoksen muuton vuoksi saanut. Työskentelenkin pääsääntöisesti yliopiston erinomaisesti varustellun kirjaston arkistoissa. Kansainväliset palvelut ovat auttaneet kiitettävästi lupasioissa ja paperitöissä, sekä verkostoitumisessa muiden vierailevien tutkijoiden kanssa.

Amerikkalaisen valtiotieteilijä **Robert Putnamin** mukaan yhdistys- ja seuratoiminnan hiipuminen on johtanut Yhdysvalloissa yhteisöllisyyden rapautumiseen ja siihen liittyvien lieveilmiöiden kasvuun. Davisissa nämä päätelmät kyseenalaistuvat, sillä yhdistys- ja yhteisö-taloustoiminta kukoistavat. Davisin asukkaista monella on juurensa 1960-luvun radikalismissa ja hippiliik-keessä, mikä heijastuu niin politiikkaan, liikenteeseen kuin elinkeinoelämäämkin. Toimivaa julkista liikennettä tukee yliopisto-opiskelijoiden virallisen yhdistyksen – vastaa meikäläistä ylioppilaskuntaa – pyörittämä linja-autopalvelu, joka kattaa koko kaupungin. Davis ei suota mainosta itseään Yhdysvaltain pyöräilypääkaupunkina. Kalifornian ja koko muun maan kaupungeista poikkeavin asia liikenteessä ovat pyöräilijät ja heille tehdyt liikennejärjestelyt.

Davis on myös tunnettu ekologisesta ja kollektiivisesta ruoantuotannostaan. Ruoantuottajat ovat järjestäytyneet yhdistyksiksi ja osuuskunniksi. Tuotteet myydään vähittäiskauppojen lisäksi osuuskuntien omissa kaupoissa ja markkinoilla. Kuuluisin on keskiviikkoisin ja lauantaisin järjestettävä Davis Farmer's Market, jossa luomu- ja lähituotteita on saatavissa joka lähtöön. Kestävän kehityksen korostamisesta kertoo, että toimintaa mainostetaan vaihtoehdoksi suuryhtiöiden tehotuotannolle ja geenimani-puloidulle ruoalle.

Aktiivisuuden lisäksi ihmiset, yhdistykset ja osuuskunnat kilvan kehuskelevat kaupungissa vallitsevalla yhteisöllisyydellä. Huomattava tosin on, että yhteisöllisyydellä ja kansalaisaktiivisuudella on täällä korostetun keskiluokkainen, korkeakoulutettu ja hyvätuloinen sävy. Pienituloisten siirtolaisten asuttamassa, Kalifornian köyhimpiin kuuluvassa Oaklandissa yhteisöllisyydellä on toisenlainen merkityksensä ja muotonsa. ■

■ teksti Heidi Myllymäki, kuva Rosa-Maria Mäkelä

Oppilaitospappi ei saarnaa pyytämättä

Jyväskylän seurakunnan oppilaitospappi **Kimmo Nieminen** nauttii vaihtelevista ja ihmisläheisistä työtehtävistään.

– Toimenkuvani voisi jakaa kolmeen osaan. Ensimmäinen on hyvinvointiviikon tapaiset projektit, jotka tulevat opiskelijoiden ja henkilöstön jaksamista. Toinen palanen muodostuu henkilökohtaisista keskusteluista, joissa pohditaan yhdessä muun muassa alakuloisuuteen ja itsetuntemukseen liittyviä kysymyksiä, Nieminen valottaa.

– Jäljelle jäävä kolmannes on hengailamista, läsnäoloa. Olen mukana yliopiston arjessa ja juhlassa. Näiden tehtävien lisäksi olen kristillisten opiskelijajärjestöjen apuna, Nieminen jatkaa.

Seminaarinmäen Opinkivestä löytyy siis mies, jonka luokse voi aina mennä juttelemaan.

– Keskustelemalla asiat selkenevät aivan eri tavalla. On elämäntilanteita, joissa sosiaaliset verkostot ovat ohuet, tai lähipiirissä ei ole tapana keskustella mieltä painavista asioista. Tällöin ammattiapu on ratkaisevan tärkeää.

Yhtä seikkaa Nieminen korostaa useasti:

– Toiminnan lähtökohta on se, että kunnioitetaan jokaisen omaa vakaumusta. Keskustelut voidaan käydä kristillisessä viitekehyksessä tai sitten ei. Molemmat vaihtoehdot käyvät minulle mainiosti, oppilaitospappi tähdentää.

Millaiseksi oppilaitospappi kokee hengellisen työn roolin Jyväskylän yliopistossa?

– Koen, että maailmankatsomus ja vakaumuksellinen toiminta ovat osa yliopiston arvopohjaa. Kristilliset arvot vaikuttavat eräänlaisena pohjavireenä.

– Se, että kirkon asioita on nostettu mediassa esille, on herättänyt uteliaisuutta yhteiskunnallisia kysymyksiä kohtaan. Tämä on erittäin hyvä asia, Nieminen pohtii.

Kun Niemiseltä kysyy työnsä parhaimmista puolista, vastausta ei tarvitse miettiä kauan.

– Ehdottomasti ihmisten kohtaaminen. Minulle on tärkeää, että toiminta on opiskelijalähtöistä. Haluan tehdä työtäni heidän ehdoillaan ja heidän vuokseen.

Haasteilta ei valitettavasti vältty myöskään oppilaitospappi:

– Vaikeinta on tehdä itsensä jokaiselle tutuksi, kun väki ja tieto virtaa niin nopealla tahdilla. Toivon onnistuvani tässä niin hyvin, että jokainen apua tarvitseva muistaisi huoneeni Opinkivessä.

Kuinka oppilaitospappi pitää huolta omasta jaksamisestaan?

– Vietän paljon aikaa perheeni parissa ja puuhailen lasteni kanssa kaikenlaista. Lisäksi minulla on pikkuisen purjevene, jolla käyn seilaamassa, kuvailee Nieminen vapaa-ajanviettoaan. ■

■ teksti Jonna Holopainen, kuva Viivi Kivi

” Kolmen tunnin laulamisen jälkeen olo on virkeämpi.

lääkkäiden aktiivisuus pidentää elinikää

Sosiaalisesti aktiivisilla ikäihmisillä on pienempi pitkäaikaiseen laitoshiitoon sijoittumisen ja kuolleisuuden riski kuin sosiaaliin toimintoihin vähemmän osallistuvilla. Vähäisempää riskiä selittää erityisesti kollektiivisiin sosiaaliin toimintoihin, kuten kulttuuriharrastuksiin ja järjestötoimintaan osallistuminen sekä matkustaminen tai tanssiminen.

– Sosiaalisissa aktiviteeteissa ihmiset tekevät itselleen mielekkäitä asioita yhdessä toisten kanssa ja voivat kokea yhteenkuuluvuutta, kertoo tohtorikoulutettava **Katja Pynnönen**.

Siviilisäädyllyä on vaikutusta esimerkiksi laitoshiitoon joutumisen todennäköisyyteen. Naimisissa olevilla on pienempi riski sijoittua pitkäaikaiseen laitoshiitoon kun naimattomilla, eronneilla ja leskillä. Myös produktiivinen sosiaalinen aktiivisuus, kuten sukulaisten, naapureiden ja ystävien arjessa auttaminen, voi lisätä hyvinvointia. Ikäihminen voi kokea olevansa tarpeellinen tehdessään hyödyllisiä asioita.

Sosiaalinen välttää laitoksen

Sosiaalisen aktiivisuuden yhteyttä kuolleisuuteen on tutkittu paljon, mutta sen yhteyttä laitoshiitoon suhteellisen vähän. Tutkimustietoa on vähän myös sosiaalisen aktiivisuuden eri ulottuvuuksien yhteydestä terveyttä kuvaaviin tekijöihin. Juuri siksi nyt Gerontologian tutkimuskeskuksessa tehdyn tutkimuksen tulos on tärkeä: sosiaalisen verkoston muutokset, depressiiviset oireet ja liikku- ja toimintakyvyn heikkeneminen saattavat vähentää mahdollisuuksia osallistua sosiaaliin toimintoihin. Jos liikkumisessa on paljon vaikeuksia, voi ikäihminen olla hankalampaa lähteä mukaan erilaisiin toimintoihin.

– Tulee kuitenkin muistaa, että ikääntyneet ihmiset käyttävät erilaisia kompensatiokeinoja, kuten liikkumisen apuvälineitä, ja sosiaalinen verkosto voi tukea omalta osaltaan osallistumista. Sosiaalinen aktiivisuus saattaa edelleen ylläpitää terveyttä tai hidastaa sen heikentymistä, Pynnönen muistuttaa.

Kaveri on tärkeä

Tutkimus- ja kehittämiskeskus GeroCenterin Osallisuutta lähiympäristössä -hankkeessa pyritään kehittämään ja vahvistamaan tietoisuutta erilaisista osallistumismahdollisuuksista sekä kannustamaan vapaaehtoisia rinnalle kulkijoiksi tai kavereiksi. Sitä kautta voidaan vaikuttaa laitoshoidon tarpeen vähenemiseen ja kunnan sosiaalipalveluiden ruuhkaantumiseen.

– Väestön ikääntyessä vähäisempi laitoshoidon tai ympärivuorokautisen hoidon tarve on tärkeää. Niin ikääntyvien kuin ikääntyneiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä tulisi tehdä yhteistyössä sektorirajat ylittäen ja ihmisen kokonaisvaltaisuus huomioiden. Palvelujen ja toimintojen tulisi sijaita lähellä kotia, jotta sosiaalinen osallistuminen olisi mahdollista tilanteessa, jossa yhteiskunnan taloudelliset resurssit ovat erittäin tiukalla, huomauttaa Pynnönen.

Paikka jossa saa nauraa

Seminaarinmäellä Ikääntyvien yliopiston seniorikuorossa käyvät **Paavo Malinen** (82) ja **Marjatta Kajander** (86) allekirjoittavat tulokset.

Sosiaalinen aktiivisuus
ylläpitää terveyttä.

– Kyllä tällä on vaikutus jaksamiseen. Kolmen tunnin laulamisen jälkeen olo on virkeämpi, Kajander todistaa.

Sekä Malinen että Kajander käyvät monessa kuorossa. Sen lisäksi Kajander harrastaa käsitöitä, Malinen puolestaan kuskaa autollaan veteraaneja. Virkeät ikäihmiset ovat itse vielä aktiiviteettien järjestäjäpuolella, mutta he ovat huolissaan syrjäytymisvaarassa olevista ikätovereistaan. Sosiaalisuudella on suuri vaikutus näille ihmisille.

– Tämä kuoro on paikka jossa saa nauraa. Laulamisen lisäksi täällä keskustellaan ja kerrotaan omia juttuja. Ennen kaikkea täällä on seuraa, summaa Malinen. ■

Pynnönen K, Törmäkangas T, Heikkinen R-L, Rantanen T. & Lyyra T.M. (2012). Does social activity decrease risk for institutionalization and mortality in older people? Tutkimus on osa laajempaa Ikiivhreät-projektia. Tutkimukseen osallistujat on haastateltu heidän ollessaan 65 – 84-vuotiaita.

Kohtuullista juomista?

Alkoholin nauttimista kohtuudella pidetään yleisesti terveydelle vaarattomana, ellei jopa hyödyllisenä. Tiedetään kuitenkin, että alkoholi vähentää uusien hermosolujen syntymistä aivoissa.

Juuri julkaistussa tutkimuksessa Rutgersin (New Jersey, Yhdysvallat) ja Jyväskylän yliopiston tutkijat havaitsivat, että jo yleisesti kohtuullisena pidetyn alkoholimäärän, jolloin veren alkoholipitoisuus nousi keskimäärin 0.8 promilleen, nauttiminen päivittäin kahden viikon ajan häiritsi aikuisten rottien aivojen normaalia toimintaa. Tarkemmin, muistin ja oppimisen kannalta tärkeässä rakenteessa eli hippokampuksessa syntyi tavallista vähemmän uusia hermosoluja. Vaikutukset hermosolujen uusiutumiseen olivat samanlaiset sekä uros- että naarasrotilla.

Aiempien tutkimustulosten valossa näyttää siltä, että uusien hermosolujen puuttuminen voi pidemmän päälle haitata esimerkiksi monimutkaisten tehtävien

oppimista. Vaikka rotilla ei tässä tutkimuksessa havaitukaan samanaikaista motorisen toiminnan tai oppimisen heikentymistä, on hermosolujen jakaantumisen häiriintyminen osoitus siitä, että kohtuullinenkin alkoholin nauttiminen jättää jälkensä aivoihin ja saattaa heikentää aivojen rakenteellista sopeutumiskykyä.

Tulokset antavat aihetta pohtia, onko alkoholin nauttiminen sittenkään terveydelle hyväksi. Erityisesti alkoholin vaikutuksia aivojen terveyteen on syytä tutkia tarkemmin.

Tutkimus on julkaistu Kansainvälisen Aivotutkimusseuran (International Brain Research Organization) Neuroscience -lehdessä. ■

Miriam Nokia
tutkijatohtori,
psykologian laitos

PIIRROS: SARI PIETIKÄINEN

KANSALAISSYHTEISKUNTAA koskevistä viimeaikaisista ilmiöistä on syytä nostaa esiin kuntauudistus. Tähän asti kuntauudistuksella on viitattu ainoastaan eri hallintoalueiden mahdolliseen yhdistämiseen, mutta kukaan ei ole pukahtanut sanallakaan siitä, ollaanko myös kansalaisyhteiskunnan suhteen harkitsemassa mahdollisia liitostoimia. Mikäli julkinen debatti asiasta ei ole avointa, kansalaisyhteiskunnan jäsenet voivat jonakin päivänä huomata olevansa osa kasvi- tai eläinkuntaa. Onko Euroopan vakausrahastossa varattu erityisesti tätä varten tarkoitettua tukea? Ei ole.

TRAMPOLIINIEN ilmestyminen kotien takapihoille kertoo siitä, että aktiivisilla lapsilla riittää kiinnostusta kehittää itseään. Nykyistä välinemallia on kuitenkin mahdollista kehittää edelleen siten, että kiinnittää toisen trampoliinin ylösalaisin alkuperäisen välineen yläpuolelle. Näin sekä lasten jalat että kädet saisivat terveellistä lisäliikuntaa.

MIELENOSOITUSTEN osallistajat huutavat usein ääneen samaa iskulausetta, joka lukee kirjoitettuna heidän kantamissaan kylteissä.

”EI POIKA LEVOTON unta saa kun kuulee kuiskauksen kaapista”, linjaa suosittu Hevisaurus-yhtye Rähh!-hi-

tissään. Kyseinen toteamus on niin epälooginen, ettei ole lainkaan ihme, että yhtyeen jäsenet kätkeytyvät peittäviin naamioiden taakse. Jos poika kerran on levoton, hän ei todennäköisesti saa unta huonekaluista riippumatta. Toisaalta mikäli poika sattuisi jossakin vaiheessa nukah-tamaan, hän ei havaitsisi kaapista kantautuvaa hiljaista ääntä. Nämä löperyydet uhkaavat jopa jättää varjoonsa sen tosiasian, etteivät dinosaurukset osanneet lainkaan soittaa sähkökitaraa.

VAPAAEHTOISTOIMINTA on olennainen osa tulevaisuuden toimivaa yhteiskuntaa. Päättäjät osoittaisivat huomattavaa ennakoitukykyä, mikäli he säätäisivät hyvissä ajoin lain, jonka nojalla jokainen kansalainen velvoitettaisiin osallistumaan yhteiseen vapaaehtoistoimintaan.

JOS TEILLÄ EI JOSKUS ole muuta tekemistä, miettikää, mitä äänestyskopeilla tehdään silloin, kun ei ole vaaleja.

Järjestä onnistunut kongressi Jyväskylässä!

Jyväskylä Convention Bureau auttaa kansainvälisen kokous-, konferenssi- tai kongressitapahtuman hankkimisessa Jyväskylään. Tarjoamme maksutonta ja puolueetonta asiantuntija-apua jo suunnitteluvaiheessa, mm. hakumenettelyssä ja hakuvaiheen markkinoinnissa.

Ota yhteyttä
Jyväskylä Convention Bureau
Jaana Ruponen, info@jcb.fi
+ 358 (0)400 629 863
Asemakatu 6
40100 Jyväskylä

Kuva: Jussi Peltonen

■ teksti Jonna Holopainen, kuva Anne Vartiainen

Finns need to give foreign people a break

Stephen Croucher has an extensive background in communication studies. From an early age, Stephen's life has been full of moving from place to place and meeting new people.

What drew you to your area of research?

My interest in immigration issues stems from my family's Canadian background. Even though they are often thought of as being the same, Canada and the US are actually very different. My parents went through a process of integration when migrating to the US. Moreover, immigration has political and economic implications and, thus, research about immigration issues has social significance and relevance.

How did you end up in Finland?

I always knew I wanted to teach outside the US. I was looking for a position – not just any position, but the right position. This department has a good reputation, and the position is ideal because it offers the opportunity to do teaching and research, both of which I enjoy very much. The position also includes all the areas of communication that I've studied: intercultural communication, speech communication and journalism.

Can you make use of your expertise in intercultural communication in your personal life?

I always do research on the country I'm going to. You need to be aware and accept that things may not al-

Stephen Croucher Professor of Intercultural Communication

” Expectations and stereotypes are good approaches to a new culture, as long as they stay positive.

ways work out the way you're used to. In general, you have to be patient because adaptation takes time. Openness and the ability to adapt are important as well. Expectations and stereotypes are good approaches to a new culture, as long as they stay positive and you can let them grow.

What were your first perceptions of Finland and Finns?

How quiet it is in the airport. And even

in Helsinki! Compared to other big cities, Helsinki is very quiet. If someone were to make a loud noise, they would automatically stand out and people would stare at them. Alternative culture is present in the street scene, but somehow the graffiti and the pink-haired people don't seem to match the peaceful and clean culture. The punctuality suits me. I'm used to that because my father was in the military.

What civil activities can further intercultural communication in Finland?

Acceptance of diversity and change is the biggest issue. In time, the immigrant population is going to grow, and society changes all the time in other aspects as well. There is still discrimination in Finland against people who have a foreign or foreign-sounding name, and if you don't know Finnish, your employment opportunities are next to nothing. Finns need to give foreign people a break; that negative social stigma of being foreign needs to be gotten rid of.

What do you do in your free time?

Free time? What free time? Well, traveling has always been a part of me. I've already been to Rovaniemi and Oulu. I also like to read, mostly classical fiction, though I don't have time to read as much as I would like to. Here in Jyväskylä I've spent much of my time getting to know the people and the city and practicing Finnish. ■

Who rules in society?

The pupils of Finland's first Finnish-language secondary school, Jyväskylä Lyceum, campaign actively for the preservation of their school.

Finnish welfare society is based on a close relationship and trust between associations and the state. Our associations have created and launched various initiatives that the welfare state has taken over. Now the responsibilities of the welfare state are being transferred to civil society. A model for this is found in for-profit organisations, and associations are forced to operate on business terms. Citizen participation is now particularly crucial.

– We are dealing with the survival of the entire democratic system. If only the market rules, we may end up losing both services and money, notes Professor **Aila-Leena Matthies**, who has conducted research on citizen participation.

Your growth environment sets a direction for life

Young people are also receiving increased attention in our society. Fin-

Humanity is only realised together with other people.

nish adolescents are among the top in the world in terms of their knowledge of civics and citizenship. However, they tend not to be interested in societal matters or participation.

– Young people trust that the welfare state will take care of them. For example, they have equal opportunities for studying and an extended childhood, states Professor **Martti Siisiäinen**.

Participation later in life is influenced most by a child's home and school environment. That is where children construct their way of perceiving the world and their own op-

portunities. If parents discuss and show a general interest in society, their children will usually also become socially active. Siisiäinen asks, however, if schools sufficiently encourage pupils to engage in participatory citizenship.

Participation improves quality of life

Based on research results, it is precisely those who most need the services of the welfare state who are the least active in societal issues. When life suddenly does not progress as expected, people experience deep disappointment and lose their trust in society.

– The threshold for citizens' participation should be lowered significantly. After all, humanity is only realised together with other people, concludes Matthies. ■

TARJA VÄNSKÄ-KAUHANEN

The Skills Alongside Studies project is coordinated by Hanna Ahola and Tapio Anttonen.

The University of Jyväskylä is piloting a year-long programme in which know-how outside of studies is recognised and utilised. Students from nearly all faculties applied for the Skills Alongside Studies (SAS) programme.

Students will participate in volunteer work or organisational activities. They will also take part in networking, tutorial group gatherings and inde-

pendent work. The starting point is the students' own motivation to develop their skills. Group work supports individual learning.

– The goal is to demonstrate skills gained outside of studies so that they can be used when applying for work. There are no credits up for grabs, but guidance, a portfolio compiled of individual development and recognition granted by the University act as re-

wards, says Planning Coordinator **Tapio Anttonen**.

The aim is to equip students for working life, where networking plays a key role. Cooperation partners have been gathered from the third sector and the City of Jyväskylä. The eagerness of outside parties to cooperate with the University surprised the organisers. ■

ROSA-MARIA WÄKELÄ

The University Chaplain preaches only if asked

At Opinkivi one can find a man who is always ready to talk. By talking, things have a way of working out. Sometimes social networks fall short or people are simply not accustomed to talking about difficult issues. In these kinds of situations in life, professional help is needed, says University Chaplain **Kimmo Nieminen**.

Nieminen enjoys the variety and hu-

manity of his work.

– My job description includes personal conversations and supporting the emotional needs of students and staff. Being present is also a big part of it, explains Nieminen.

It is not necessary to have a Christian background to have a chat with Nieminen.

Respect for everyone's convictions is the starting point, he emphasises. ■

Hotelli Milton

Jyväskylä

www.hotellimilton.com

Viihdy ja nuku hyvin!

Hannikaisenkatu 29, 40100 Jyväskylä. Puhelin (014) 33 77 900
info@hotellimilton.com

Esittelemme Jyväskylän yliopistoon liittyviä henkilöitä.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton ohjelmajohtaja Marie Rautava uskoo nykynuoriin

Kuka olet ja mistä tulet?

Olen kahden aikuisen lapsen äiti. Asumme Helsingissä, jossa vietin myös lapsuuteni ja nuoruuteni. Työurani aikana olen ehtinyt olla Ylitorniolla terveyskeskuspsykologina, Vantaalla koulupsykologina, Espoossa nuorten työpajapsykologina, Teatterikorkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksessa koulutussuunnittelijana sekä Stakesissa. Sieltä siirryin kuusi vuotta sitten Mannerheimin Lastensuojeluliittoon.

Miten päädyit juuri Jyväskylän yliopistoon?

Olen suorittanut psykologitutkintoni Turun yliopistossa. Jyväskylän yliopistosta valmistuin 2011 työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologiksi. Jyväskylään houkutteli psykologian laitoksen hyvä maine ja työ- ja organisaatiopsykologian tutkimus.

Millaista on arki Suomen suurimassa lastensuojelujärjestössä?

Innostavaa, tuntuu mielekkäältä tehdä töitä lasten oikeuksien, osallisuuden ja hyvinvoinnin hyväksi. Lasten ja nuorten puhelimen ja netin kautta meillä on suora kanava lasten arkeen. Yhteydenottoyrityksiä on huima määrä, mutta resurssien puutteen takia voimme vastata murto-osaan niistä. Media-maailmasta johtuen iso osa lapsista ja nuorista pohtii seksiin ja seksuaaliseen kehitykseen sekä pornoon liittyviä kysymyksiä. Paljon on myös lapsia ja nuoria, jotka kärsi-

vät kaverisuhteiden puuttumisesta ja siitä johtuvista ulkopuolisuuden kokemuksista. Myös kiusaaminen puhuttaa paljon. Nettikirjeissä korostuu tyttöjen masennus.

Mikä nuorten ja lasten parissa työskentelyssä vetää sinua puoleensa?

Yhteiskuntamme on kovin aikuiskeskeinen. Toisin kuin luullaan Suomi ei suinkaan ole mallimaa lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamisessa. Siksi on tärkeää tuoda esiin lasten ja nuorten ääntä, parantaa heidän asemaansa ja suojella haavoittuvissa oloissa eläviä lapsia ja nuoria.

Nuorison käyttäytymistä kuulee usein moitittavan. Mikä näitä nykynuoria oikein vaivaa?

Ei mikään. Nykynuoret ovat fiksumpia kuin oma ikäpolveni aikanaan. Kautta historian keski-ikäiset ovat moittineet nuoria, ehkäpä kauteuttaan?

Saako aikuista(kin) joskus lapsettaa?

Ehdottomasti, se on mitä suotavinta. Huumori ja leikki tekevät kaikille hyvää, joten sellainen lapsettaminen on hyvästä vaikka päivitään. Lapsettaa voisi myös niin, että aikuinen asettuisi useammin katsomaan maailmaa lapsen silmin ja lapsen korkeudelta.

Edellinen haastateltavamme Katja Leppäkoski kysyy sinulta: jos yksi taiteenlaji otettaisiin olympialaisiin, mikä se olisi?

Räppääminen voisi olla hauska ja vaativa laji.

Mitä haluaisit kysyttävän seuraavalta haastateltavalta?

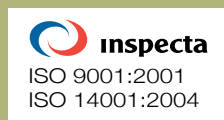
Valitsitko oikean opiskelualan vai olisiko jälkikäteen ajatellen joku muu ala sopinut sinulle paremmin?

Teksti Jonna Holopainen

MERJJA LENSU

ÄLYN HYVÄ
MEININKI.

40
JYVÄSKYLÄN
YLIOPISTOPAINO

Cygnaeuksenkatu 3, 40100 Jyväskylä
Puh. 040 805 3654, paino@jyu.fi, www.yliopistopaino.jyu.fi